

JOHN MILLINGTON SYNGE

HRDINA ZÁPADU

John Mil. Synge
HRDINA ZÁPADU

J O H N M I L L I N G T O N S Y N G E

H R D I N A Z Á P A D U

Hra o třech dějstvích

Z angloirštiny přeložil

K A R E L M U Š E K

V S T A R É Ř Í Š I N A M O R A V Ě

PANU MUDru PROFESORU

JANU HNÁTKOVI

VĚNUJE V ÚCTĚ ODDANÝ

KAREL MUŠEK

N Ě K O L I K S L O V Ú V O D E M

Když roku 1905 přijeli do Čech angličtí žurnalisté, seznámil jsem se s irským advokátem R. J. Kellym. Po návštěvě Národního divadla vyprávěl mi o nově založeném „Irském literárním a národním divadle“, a po návratu domů poslal mi několik irských původních her. Přeložil jsem z nich Syngeovu aktovku „Ve stínu doliny“, jež byla hrána na Smíchově v březnu 1906 a později v Národním divadle 22. srpna 1907. Následujícího roku, za své první návštěvy v Irsku, seznámil jsem se osobně s ředitelskou trojicí irského Národního divadla v Dublině, Lady Augustou Gregory, básníkem W. B. Yeatsem a dramatikem Syngem. Synge čekal na mne v hovorně hotelu „Nassau“. Byl veliký, na pohled mohutné postavy, ale nikterak nepřekypoval zdravím. Temně kaštanové, nespořádané vlasy, ostré rysy obli-

čeje, čelisti skorem čtyřhranné, hrubý hlas, činily ho starším, než ve skutečnosti byl. Oblečen byl velmi prostě; hrubé šaty, těžké boty, celluloidový límeček, měkký klobouk, havelok. Jeho vzezření zcela odpovídalo muži, který prožil dlouhou dobu na pustých ostrovech Arran; muži mlčenlivému a mrzutému ve společnosti, který ožíval jedině v rozhovoru s venkovany, pastevci a rybáři. Proto mohl i směle prohlásit: „Napsal jsem sotva deset slov jiných, než jaká jsem zaslechl z úst irských venkovanů.“

Za toulek po okolí Dublinu i zacházek na wicklowské pohoří vyprávěl mi o svých hrách, již napsaných — přeložil jsem z nich později „Studnici světců“ a aktovku „Jezdci k moři“ — i o rozvržené tehdy komedii „The Playboy of the Western World“. Jest to hra prazvláštní, a jistě nebude na škodu, doprovodím-li její překlad několika slovy o hře i o autorovi, používaje částečně jeho osobních sdělení, částečně výňatků z různých úvah a posudků.

Především k titulu hry: „Playboy“, literárně „boy of the game“, slovo užívané v irské hře „metání kamenů“, jest vlastně hiberniánskou „hantýrkou“. Titul Syngeovy hry má však trojí význam. Předně označuje osobu, která „hraje“, ať už jest to herec anebo atlet, anebo osobu, která nějaké hře jen přihlíží. Dále znamená osobu, mající pro hru zvláštní

porozumění; a konečně znamená vychloubače, šibala, člověka, který chce někoho obloudit. — „Západem“ (an domhain shir) označeno jest západní pobřeží Irska, pobřeží Atlantického oceánu, na rozdíl od pobřeží východního, dublinského (an domhain shoir).

Kus byl prvně hrán v Dublině, dne 26. ledna 1907, za ohromných demonstrací, a pod policejní ochranou; dotkl se nemile irského lidu. Povstaly strany pro i proti, ale dnes stal se skorem národní hrou, a jest hrán nejen v Irsku, ale i v Americe a v Anglii. Loni byl hrán i v Mnichově a na podzim budou jej hráti ve Vídni.

Scena je položena do Mayo v západním Irsku, kde není mnoho dobrých silnic, neřku-li železnic, a kde „tramps“, vandráci, zvláště přicházejí-li ze vzdálenějších míst, jsou obyvatelstvem vždy vítáni, ježto vypravují příhody a novinky jinde zběhlé, o nichž by domácí ve svém zákoutí sotva jinak zvěděli. Celá komedie hraje se v „shebeen“ — název pro irské, venkovské krčmy, jejichž vlastníci jsou zváni „bungs“, nebo „král bung“, což dosvědčuje, že se těší jisté vážnosti a popularitě. Aby bylo ledacos v komedii líp chápáno, dlužno vzíti na vědomí několik charakteristických známek irského lidu. Bez Církve římsko-katolické nedovede si svět pomyslit, a pověr se nevzdává; proto stálé dovolávání se

Boha, pekla i zjevů nebeských, jakož i nezměrná bázeň před duchovními. Tito bývají v mnohých krajích jedinými inteligentními lidmi, s nimiž se irský venkovan za svého života setká. Další zvláštností lidu jest láska k hrám, dostihům a sportu vůbec. Když tedy Kristy, pod vlivem předcházející ho pověsti vítězí, jaký div, že stane se v očích lidu „opravdovým zázrakem“. A i tu projevuje se irský lid lepším, než jak by se na první pohled zdálo. Obdivuje zločin, když je vyprávěn ve formě idealisované historky, když však vidí též zločin vlastním fysickým zrakem, jest okamžitě pohotov k soudu. Poněkud podivným se zdá, že obyvatelstvo vesnice tak ochotně poskytuje útulek domnělému vrahu. Ale básník W. B. Yeats vypravuje, že když po prvé přijel na ostrovy Arran v západním Irsku — tři ostrovy, doposud obývané potomky původního kmene Firbolgü — divilo se obyvatelstvo, že není vrahem, který tam hledá útulku a přístřeší, nýbrž obyčejným turistou. A kdosi vypravuje, že byl tam ochraňován a skrýván muž vlastními příbuznými toho, jehož zabil. Pokud jde o sňatek krčmářovy dcery s mladým rolníkem Keogh Shawnem, jest známo, že sňatky irských venkovanů jsou spíše obchodní transakcí, než věcí srdce. Víme, že irská děva se stěhuje se svým čtyřnohým věnem (skotem a bravem) do domu muže, s nímž byla před tím

promluvila sotva dvacet slov. Takový „shoneen“ demonstruje i Keogh.

Nelze nijak tvrdit, že by Syngeova hra měla tendenci protiirskou, ač jisto, že hraním komedie po anglických městech, jak se teď každého roku v tournée irského divadla děje, nerozehřívá Angličanů pro irský Home Rule. Synge sám pokládal svého titulního reka za nevinného tvora, geniálního lháře, který pouze využívá situace. Tedy něco podobného, jako jest Gogolův „Revisor“, Corneillův „Dorante“, Daudetův „Tartarin“, Ibsenův „Peer Gynt“, anebo Rostandův „Chlubivý Cyrano“. Kristy Mahon nejprve sám uvěří svojí lži, až konec konců stane se její obětí. Tak dojde k ráně, již později otci rýčem skutečně zasadí, ač i ta selže. Jest ovšem chybou pojímati hru vážně, jako jest stejnou chybou, bráti ji jako frašku. Autor sám pokládal ji za hru z větší části vážnou, ač přiznává, že mnohé „výstřednosti“ jsou vlastní jeho chybou. Zkrátka, vážná část hry líčí charakter irského lidu poněkud pessimisticky — jiní jmenují to „cynismem“ — kdežto zase její „realistika“ vyznamenává se humorem a originálními myšlenkami. Romanciér George Moore, nazval hru „nejpozoruhodnějším zjevem dramatické literatury posledních let“ — a třeba nebyla nejlepší Syngeovou hrou, jest důležitým příspěvkem pro mo-

derní scenu. Znamená pro Irsko totéž, co pro Španěly „Don Quijote“.

Když byla hra provozována v Irsku, tu některé fráse, jako „po dlouhá léta naslouchal jsem mnohým ženským, jak k nečistým bláznům hovořily“ — anebo „co mi platno, kdybyste mi přivedla kopu vybraných ženských bytostí, a kdyby tu stály třeba v košilích“ — urazily Irčany, kdežto zase anglický censor spatřoval urážku v rčení „nebála bych se ani propuštěných hrdlořezů v khaki, ani bludných kostlivců.“ — Také působilo zlou krev, že Pegeen zůstává s hochem na noc samotna, což však režisér hry napravil tím, že dal Pegeen odejít do vedlejší světnice a zavřít dveře.

Syngé původně zamýšlel započítí hru scénou na poli, hádkou otce se synem, skončivší se ranou rýčem do otcovy lebky. Ale jakožto moderní dramatik nechtěl, aby jeviště mělo obvyklý vzhled, stromové kulisy po stranách s korunami pnoucími se přes jeviště, a v pozadí návrší, „kde se čerti žení“. Také poslední scenu pozměnil. Původně měla být hrána před dveřmi kaple, kamž starý Mahon přibude ve chvíli, kdy má být Pegeen s Kristym oddána, a svým příchodem sňatek překazí. Ale nedostatečné scenické prostředky „Abbey Theatre“ donutily Synga k jinému rozvržení scen, i k jednotnému dějišti, irské krčmě.

John Millington Synge narodil se roku 1871, zemřel 1909. „The Playboy of the Western World“ byl hran i v Paříži v překladu Maurice Bourgeoise.

V červnu 1914.

Karel Mušek.

O S O B Y

KRISTY MAHON.

STARÝ MAHON, osadník na obecní půdě.

MICHAEL JAMES FLAHERTY, zvaný „Michael James“, krčmář.

MARKÉTA FLAHERTYOVÁ, zvaná „Pegeen Mike“, jeho dcera.

SHAWN KEOGH, její vzdálený bratránek, mladý farmář.

PHILLY O' CULLEN, }
JIMMY FARRELL, } farmáři.

VDOVA QUINOVÁ.

SARA TRANSEYOVÁ, }
SUSANA BRADYOVÁ, } vesnická děvčata.
HONORA BLAKEOVÁ, }

Veřejný vyvolavač.

Venkované, chasa obojího pohlaví.

Děje se v Mayo, v západním Irsku, v přímoří, v krčmě nedaleko vesnice. — První dějství v podzimní večer, druhé a třetí nazítří.

Doba přítomná.

D Ě J S T V Í P R V N Í

(Scena: Venkovský hostinec, vlastně krčma, shebeen, velmi hrubá a nepořádná. Po pravé straně jest jakýsi pult s četnými přehradami, z nichž vykukují hrdla lahví a baněk. Blízko pultu prázdné sudy. V pozadí, poněkud v levo od pultu jsou dvěře, vedoucí přímo ven. Ještě dále po levici jest okno, pod ním stůl. Vedle lavice; nad ní jiná příhrada s lahvemi. Při levé straně jest otevřený krb, v něm oheň, rašelinou živený, a dvířka do vnitřního pokoje. Pegeen, děvče divého vzhledu, ale hezké, asi dvacetileté, sedí u stolu a píše. Jest přioděna v obvyklý šat irských venkovanek západního kraje.)

PEGEEN (píšíc, volně): „Šest yardů látky na žlutavej šat. Pár šněrovacích botek s širokými opatky a mosaznejma sponkama. Klobouk vhodnej k svatbě, pěkněj hustej hřebínek. Pošlete zároveň s třema soudkama porteru Jimmy Farrellovou košatinou večer před nastávajícím výročním trhem panu Michaeli Jamesu Flahertyovi. S pozdravem, Markéta Flahertyová.“

SHAWN KEOGH (přitloustlý, hezký mladík vejde, když Pegeen podpisuje dopis. Vida, že jest samotna, neohrabaně a plaše se rozhlíží): A kde že je on?

PEGEEN (aniž ňa něho pohlédla): Šak už přijde! (Píše na obálku nadpis.) Panu Sheamusu Mulroyovi, obchodníku vínem a lihovinami, Castlebar.

SHAWN (neklidně): Dyť sem ho na silnici nikde nezhlíd!

PEGEEN: Jak bys ho moh zhlídnout, dyž už je půl hodiny čirá noc? (Navlhčuje známku a lepí na dopis.)

SHAWN (zase se obrátí ke dveřím): Stál jsem tu hezkou chvílku venku a rozmejšlel se, smím-li jít jen kolem, anebo mám-li právo vejít a podívat se na tě, Pegeen Mike. (Přejde k ohni.) A moh sem dobře slyšet krávy hekat a dejchat v tý noční tišině, ale ani krůček nezaharašil cestou od vašich dveří až tam dole k mostu.

PEGEEN (vkládá dopis do obálky): Někde nad křižovátkou sejde se s Filipem Cullenem, dou pak ešče s několika jinejma k nočnímu hlídání u Kate Cassidyové.

SHAWN (ostře se na ni podívá): A to jde takovej lán světa nejčernější nocí?

PEGEEN (netrpělivě): No, jde, a mě tu nechá samotnou v chajdě na pustým vrchu. (Vstane, položí dopis na skříňku s nádobím a natahuje nástěnné hodiny.) Trochu dlouhý noci teď, v tý době, Shawn Keoghu, zanechat ubohý děvče takhle o samotě, aby opuštěno čítalo hodiny až do rozednění.

SHAWN (s neohrabaným humorem): Dyby sme byli už svoji, v krátkým čase neměla bys příčiny si stěžovat; ne-

boť nemám za mák chuti trmáčet se černou nocí, ať už k nočnímu hlídání u mrtvejch, anebo k svatbám.

PEGEEN (poněkud posměšně): Už to považuješ ňák tuze za jistý, že si tě vezmu, Shaneene.

SHAWN: No a neuděláme oba dobrou trefu, a nečekáme tyhle dny jen na dispens od otce Reillyho a svatejch biskupů, ne-li od samotnýho svatýho Otce z Říma?

PEGEEN (omývá skřínku): Byl by to zázrak, Shaneene, dyby si svatej Otec v Římě povšim lidí, jako sme my! Alespoň bejt já svatým Otcem, nedbala bych místa, kde neseťkáš se s jiným, než se zrzavým Linahanem, co šilhá na jedno oko, anebo s Patcheenem, schromlým v kotnících, anebo s bláznivejma Mulranniovejma, vyhnanejma z Kalifornie, protože se pomínuli rozumem. Jsme to teď tuze ubohá sebranka, než abysme mohli obtěžovat svatýho Otce, na jeho posvěceným trůně!

SHAWN (pohoršen): Sme-li už sebranka, šak jinde nejsou lepší, a my jistě nejsme teď horší, než sme byli před lety.

PEGEEN (hněvně): Že nejsme horší, než sme byli před lety? Tak? Kde se teď, jářku, setkáš s lidma, jako byl Daneen Sullivan, chlapík, kerej vykop policajtovi oko, anebo Markus Quin, Bůh ho utěš, dostal šest měsíců, že mrzačil bahnice! A jak uměl povídat o svatým Irsku, že stařenám slzy kapaly z očí až přes kotníky! Kdeže najdeš jim podobnejch, povídám?

SHAWN (plaše): No, nenajdeš-li, je to snad jen k dobrýmu. Neboť (plaše se kolem rozhlíží a klade důraz na kaž-

- dinké slovo) otci Reillyovi se nelíbí, dyž takoví lidi běhají krajem a hovoří s děvčaty.
- PEGEEN (netrpělivě, vylévajíc špínu ze škopku u prahu dveří): Nech toho a netrap mě otcem Reillym, (napodobí jeho hlas) dyž se tě ptám, jak mám přečkat těch dvanáct černejch hodin a neumřít při tom strachem. (Pohlédne ze dveří.)
- SHAWN (plaše): Měl bych ti snad přivít vdovu Quinku?
- PEGEEN: Tu vražednici? To tak — tu mi sem nepřivedeš!
- SHAWN (pokročí k ní, konejšivě): Taky myslím, že tvůj tatík sám bude mít tolik rozumu a zůstane s tebou, dyž uvidí, žes tak opuštěná, neboť bude tuze dlouhá noc a hodně tmavá. A abych pravdu řek, učul jsem nějakýho chlapíka tam u vřesoviště nad strouhou; zle nařikal jak pominutej pes! Tak si myslím, že máš opravdu k strachu příčinu.
- PEGEEN (prudce se k němu obrátí): Co to povídáš? Nákyho člověka žes viděl?
- SHAWN (na ústupu): Vidět sem ho vůbec nemoh, ale slyšel sem, že stená a heká, až mu srdce usedalo. A podle jeho hlasu, byl to as nějakej mladík!
- PEGEEN (přistoupí k němu): A tos k němu nezašel, přesvědčit se, není-li snad raněnej, anebo vůbec, co s ním je?
- SHAWN: Nezašel, Pegeen Mike. Bylo to tmavý, opuštěný místo na takovýhle divný zvuky.
- PEGEEN: Tos srđnatej chlapík, Shawne, jen co je pravda, a najdou-li tam jeho tělo, natažený v ranní rose, jsem zvědava, co řekneš četníkům a smírčímu soudci?

SHAWN (jako hromem omráčen): Pane, na to jsem nevzpomněl! Pro lásku Boží, Pegeen Mike, neříkej slůvka, že sem o něm hovořil. A taky o tom neříkej tátovi a sousedům, co přijdou s ním! Měli by to pěkný žvást k nočnímu hlídání, kdyby se o tom doslechli!

PEGEEN: Snad jim o tom povím a snad taky nepovím!

SHAWN: Už sou za dveřmi. Povídám, budeš mlčet, víd?

PEGEEN: I mlč jen sám!

(Přejde za pult. Vstoupí Michael James, silný krčmář, vždy dobrého rozmaru; za ním Filip Cullen, hubený a nedůvěřivý chlapík, a konečně Jimmy Farrell, tlustý a něžný, asi pětáctyřicetiletý muž.)

MUŽI (všichni): Bůh ti požehnej! Boží požehnání domu tomuto!

PEGEEN: Bůh žehnej laskavě i vám!

MICHAEL (mužům, přistupujícím k pultu): Tak jen sedněte, přátelé, sedněte a dopřejte si pohodlí! (Přejde k ohni, kde stanul Shawn.) A jakže se ti daří, Shawn Keoghu? Pustil ses přes píščiny k nočnímu hlídání u Kate Cassidyové?

SHAWN: Ba nepustil, Michaeli Jamese. Jdu rovnou domů a rovnou do postele.

PEGEEN (mluví přes pult): Však má pravdu a moh byste se stydět, Michaeli Jamese, vytrátit se na celičku noc, a mě tu nechat samotinkou v baráku!

MICHAEL (v dobré náladě): Což to není stejný, vytratím-li se na celičku noc anebo třeba jen na hodinku? Ostatně se mi zdá, žeš tuze divná dcera, necháš-li mně samot-

nýho vrávorat domů přes „Umrličí důl“ s párma sklenkama v hlavě.

PEGEEN: Sem-li divná dcera, ste vy stejně divnej tatík, nechat mě tu samotnou, celejch dvanáct smutnejch hodin — a já tu civět, přikládat rašelinu a poslouchat, jak bučijou telata a štěkají psi a vlastní zuby jak mi strachem drkotají v dásních!

JIMMY (lichotivě): Co by vám tu mohlo ublížit, dyť ste taková pěkná, silná holčice, kerá hravě nakřápně kotrby kerýkoliv mužský dvojici ze vsi!

PEGEEN (rozčilena): A nejsou tu ti mladí ženci s jazyky vyprahlýma po kořalce, a těch deset drátařů, co tábořijou ve východní dolině? A což těch tisíc propuštěnejch vojáků — vracijou se domů a lajdají tu krajem — Bůh je potrestej! Jistě je těch, co by mi mohli ublížit, víc než dost, a proto tu nezůstanu, dělejte co dělejte!

MICHAEL: Když seš takovej strašpytel, ať tu s tebou zůstane Shawn Keogh. Myslím, že je to vůle Boží a taky čas, aby teď on sám o tebe dbal.

(Všichni obrátí se po Shawnovi.)

SHAWN (v strašidelném zmatku): Zůstal bych, a tuze rád, Michaeli Jamese; ale bojím se otce Reillyho, a co by vůbec tomu řek svatej Otec a kardinálové v Římě, kdyby se dověděli, že jsem něco takovýho proved?

MICHAEL (pohrdavě): Pomoz ti Pánbůh! Nemůžeš posedět u ohně při rozsvíceným světle a ona tu za tebou v komoře? Jistě, že zůstaneš, neboť jsem slyšel povídat, že se tu někde pod kopcem u zarážky na strouze zdržuje

přepodivnej chlap. Buď prej blázní, anebo snad už umírá. Tak to bude přecjen dnešní noc jistější, když tu s ní ňáká osoba zůstane.

SHAWN (v plačtivém zoufalství): Bojím se otce Reillyho, povídám! Nepokoušejte mě, když už máme skoro před svatbou!

PHILLY (chladně a pohrdlivě): Zavři ho vedle do sednice, pak nebude noc utéct a zároveň nebude mít hřích, z něhož by se musel páterovi zpovídat.

MICHAEL (Shawnovi, stojí mezi ním a dveřmi): Tak jdi, strkej si!

SHAWN křičí): Nezdržuj mě, Michaeli Jamese! Pro lásku Všemoloucího na výsostech, nech mě odejít! Pust mě, (snaží se proklouznout) pust, a Bůh ti bude v těžký hodině milostiv!

MICHAEL (hlasitě): Neřvi a sedni tam k ohni! (Směje se, dá mu tulec a přejde k pultu.)

SHAWN obrátí se a prosebně spíná ruce): Oh, otče Reilly a všichni svatí mučeníci Páně, kam jen se mám ukrejt, kam ushovat? Oh, svatý Josefe a svatý Patriku a svatá Brigito svatý Jakube, jen teď, jen dnešní noc smilujte se nadennou! (Obrátí se a vida cestu ku dveřím volnu, chce vyazit ven.)

MICHAEL (zachytí ho za šos kabátu): Tak tedy chceš pláchnout, c?

SHAWN (řičí): Nech mě odejít, Michaeli Jamese! Nech mě odejít, arej pohane! Nech mě, anebo vás všechny dám proklejhejen otci duchovními, ale i svatejma biskupy

v šarlatovejch ornátech u svatého římského dvora! (Nenadálým obratem vysmekne se z kabátu a vyrazí ze dveří, ponechav kabát Michaelovi v rukách.)

MICHAEL (obrátil se k ostatním, ukazuje kabát): Hehe, tu máte kabát počestného křesťana! Toť tu brzo budem svatejma na tom osamělém Západě! No, z vůle Boží, vybral sem ti počestného chlapíka, Pegeen. Toho nebudeš muset špehovat, a dyby třeba kopa holek pláda v tvém jeteli!

PEGEEN (okamžitě chápe se příležitosti k vlastní obraně): Jakým právem tropíte si z nebohého hochy smch, že se bojí kněze, dyž je to vlastní vaše chyba! Proč s nezjednáte kluka, kerej by mi pomáhal a dodával dvahy v mém těžkém díle? (Vytrhne mu kabát z ruky a zanesse za pult.)

MICHAEL (zaražen): Kde sebrat kluka k výčepu? Abych snad poslal ponocného vyvolávat po ulicích Castlebaru?

SHAWN (pootevře dveře, jen co mu možno hlav prostrčit, a šeptem volá): Michaeli Jamese!

MICHAEL (napodobí jeho úzkostlivý hlas): Co tě črt bere?

SHAWN: Ten strašidelnej člověk, co tam venk umírá, dívá se sem přes okraj strouhy. Nejspíš chce em, aby vám moh kráct slepice! (Ohlédne se přes rameno.) Bůh mi buď milostiv, dyť už je zrovna za mnou! (Vítí se do světnice.) A vyslech-li, co jsem o ňom řek, bude mě to život stát — a já na cestě domů, černou nocí sám a sám!

(Po nějakou chvíli všichni zvědavě hledí ke dveřím. Někdo venku pokašlává. Potom vstoupí Kristy Mahon, mladík slabého vzrůstu, špinavý, velmi unavený a ustrašený.)

KRISTY (skorem šeptem): Boží požehnání vám všem!

MUŽI: Boží požehnání!

KRISTY (jde k nálevnímu pultu): Smím vás obtěžovat o sklenku porteru, paní domu? (Položí na pult peníz.)

PEGEEN (nalévá): Ste jistě jedním z těch drátařů, co táboří tam v údolí, mladíku?

KRISTY: Ne — ale sem polomrtvej chůzí.

MICHAEL (těšivě): Pojdte tedy sem k ohni, zdá se, že ste zkřehlej zimou.

KRISTY: Bůh vám oplaf! (Vezme sklenku a přejde poněkud na levo; náhle stane a rozhlíží se.) Smím se optat, hospodáři, chodijou často v tahle místa četníci?

MICHAEL: Kdybyste byl přišel v příhodnější dobu, moh ste vidět venku nad dveřmi, co tam je bílejma písmenama napsáno: „Ouředně povoleněj prodej piva i liho-
vin, skonsumovanejch v místnosti.“ Co by tedy četníci pohledávali a špehovali tady, když na čtyry míle v okolí není pořádnýho domu, a každá duše křestanská, kerá sem zajde na sklenku, vyjma jedinký jen vdovy, je poctivej cestující?

KRISTY (s ulehčením): Zaplaf Pánbůh, je to tedy bezpečnej dům! (Vzdychaje a mručě přejde k ohni, usedne, sklenku postaví vedle a počne okusovat řípu, již si byl přinesl. Je tak bédný, že ani nepozoruje, jak ostatní na něho zvědavě hledí.)

MICHAEL (jde k němu): To vy sám se bojíte policie a četníků? To ste snad něco vyved?

KRISTY: Kdo pak na světě něco nevyved?

MICHAEL: Jistojistě, teď když sou žně u konce a vojna u konce! (Hbitě sejme několik párů punčoch atd., rozvěšených u ohně, a obezřele je uklízí.) Nejspíš asi obyčejná krádež?

KRISTY (zkormouceně): Jak mi to víří v hlavě, je to jiný a mnohem horší slovo!

PEGEEN: Nákej divnej mládenec! Což ste nikdy netrčel v školní škamně, mladíku, že ani neznáte jméno svého přečinu?

KRISTY (v rozpacích): Mám slabou hlavu k učení, nejsem študovanej člověk.

MICHAEL: No, kdybyste byl i fulpas všech fulpasů, přec byste musel vědět, že obyčejná krádež je braní a loupení toho, co člověku nepatří. Jste snad proto stíhanej?

KRISTY (se zábleskem rodinné pýchy): Co se vám nezdá, já, syn zámožného farmáře — (náhle zničeně) — Bůh dopřej pokoje jeho duši — kerej ešče před nedávnem moh koupit celou tu vaši barabinu a zaplatit z jedinýho cípu svýho kabátu, a ešče by neměl zdání, že se jeho kapse ulevilo!

MICHAEL (dojat): No tak to tedy není krádež, ale snad něco víc!

KRISTY (jemuž tím polichoceno): Ej, to bych sám řek, že něco víc!

JIMMY: Věru, je to tuze podivnej chlapík, a tak bych řek, že se asi nejspíš někde v černej noci krad za nákou ženskou!

KRISTY (ustrášen): Všichni svatí račtež chránit, pane! Po celičkový život byl jsem poctivým hochem.

PHILLY (obrátil se k Jimmymu): Seš ty blázen, Jimmy! Povídal, že jeho tatík byl farmářem ešče před nedávnem, a teď ho tu vidíte jako chudása. Nejspíš ho o ten statek odřeli, no a on teď udělal, co by byl na jeho místě udělal každej jinej pořádněj člověk!

MICHAEL (tajemně Kristymu): Byli to soudní zřizenci?

KRISTY: Čerta dbám zřizenců!

MICHAEL: Výběrčí daní?

KRISTY: Čerta dbám výběrčích!

MICHAEL: Vlastníci půdy?

KRISTY (umíněně): Ani zdání, povídám vám. Takovýhle všelijaký povídačky můžete číst v každým denníčku každého města v Munsteru. Ale v celičkovým svým dosavadním životě jsem ešče neslyšel, že by nějaká osoba, ať sprostá anebo nóbl, ať bohatá anebo chudá, provedla něco takovýho, co sem proved já!

(Všichni v napiaté zvědavosti se k němu tlačí.)

PHILLY: Na mou duši, tenhle mládeneček pomalu by přived do rozpaků celičkej svět!

JIMMY: Ten by přetrumf Dan Davisův cirkus o jarmarce, anebo svatý missionáře, dyž kážou o zlosynství člověka! Vem ho ešče jednou na paškál, Philly!

PHILLY: Dělalš, mladíku, z cínu zlatý mince? Anebo jen šilingy?

KRISTY: Nic takovýho sem neprováděl, pane, ani šestipence, ani měďáky!

JIMMY: Tak ses naposled oženil s třema ženskejma na-
jednou, ne? Doslech sem, jak jednou jeden ouřezek, na
pobožnůstkářským severu, mezi svatejma Luteránama
něco takovýho udělal.

KRISTY (plaše): Neoženil sem se nikdy s jednou, nadtož
s dvěma anebo dokonce třema!

PHILLY: Už vím — šels bojovat s Búry, jako ten ze sou-
sední vesnice, co ho pak za to pověsili, čtvrtili a kolem
lámali? Byls tam za mořem, chlapče, a rval ses pro
Krügra a svobodu Búru?

KRISTY: Teprvé minulej outerek sem opustil svou far-
nost. Nikdy před tím nebyl jsem na krok z domova.

PEGEEN (přejde před pult): Po všem všudy neudělal asi
nic! (Kristymu) Dyž jsi nikoho nezabil a nespáchal jinej
takovej špinavej zločin, nefalšoval mince, nekrad a ne-
loupil a podobně, není přec jiný příčiny, kerá by stála
za námahu utíkat a se skrejvat! Jak povídám, neudělals
vlastně nic!

KRISTY (těžce): Jak ste nemilosrdní — takhle mluvit k ubo-
hýmu, osiřelýmu, opuštěnému mladíku, dyž mu v pa-
tách hrozí žalář, před očima šibenice a pod nohama se
mu rozevívá černá propast pekla!

PEGEEN (dává znamení ostatním, aby byli tiši): To sou jen
takový jalový řeči, mladíku. Nic neudělals. Takovejhle
zženštilejklouček nepodřiz by chřtán ani ječivému praseti.

KRISTY (urazen): Nemluvíte pravdu!

PEGEEN (předstírá hněv): Co, že nemluví pravdu? Taks
to řek? Mám ti snad nakřápnout hlavu koštištěm?

KRISTY (bleskurychle, s ostrým výkřikem se k ní obrátí):

Nebijte mě! Zabil jsem svého ubohého tátu, minulej outerek tomu bylo tejdén, co sem to proved!

PEGEEN (ohromena úžasem): Svého tátu žes zabil?

KRISTY (poklesle): S pomocí Boží, svatá pravda, zabil jsem ho! Aby svatá Matička Boží přimluvila se za jeho duši!

PHILLY (ustupuje s Jimmym): A tohle je odvážlivej klouček!

JIMMY: Oh, sláva Bohu na výsostech!

MICHAEL (s velkým respektem): Poslouchejte, panáčku, na tohle je šibenice! To ste as musel mít pořádnou příčinu, že ste něco takového udělal.

KRISTY (tónem velmi přesvědčivým): Byl hrozně nevlídněj, Bůh mu hříchy odpust! A čím starší, tím vzteklejší; nebylo s ním vůbec k obstání.

PEGEEN: A tak ste ho tedy zastřelil?

KRISTY (potřásá hlavou): Nikdy neměl jsem v ruce palnou zbraň. Taky nemám k tomu povolení a sem vůbec člověk, kterej ctí zákony.

MICHAEL: Tak ste ho tedy skolil dlouhým nožem s jilcem? Slyšel jsem o takovejch dlouhejch krvavejch nožích, ke-rejma se lidi ve velkým světě sprovozují se světa.

KRISTY (nahlas, dotčen): Což sem nějakej řezník z porážky?

PEGEEN: Přece ste ho neuškrtil, jak tuhle Jimmy Farrell svého psa, dyž z něj měl platit daň! Kňučel a vrtěl sebou tři hodiny ve smyčce provazu, a on celej ten čas se za-

klínal, že pes už chcíp, a četníci zas k tomu přizvukovali, že je ešče živ!

KRISTY: Tak sem to neproved; zdvih sem jen rejč a ostrou jeho hranou jsem bác tatíka po vršku lebky. Svalil se mi k nohám jak prázdnej pytel a už ani nepíp.

MICHAEL (dává znamení Pegeen, aby Kristymu znovu nalila): A jak se stalo, že vás za to nepověsili, pane? To ste ho hned zakopal?

KRISTY (s rozmyslem): No právě. Zahrabal sem ho. Což sem neměl po ruce rejč?

MICHAEL: A policie vám ani jedenkrát nešloupla na paty, celičkejch těch jedenáct dní, co jste odpálil?

KRISTY (potřásá hlavou): Ani jednou jedinkej mě nestíhal. A šel jsem rovnou, hlavní silnicí a potkával lidi, hovada a smrt, i samýho ďábla cestou necestou.

PHILLY (moudře příkyvuje): Ti policajtští chlapi idou, myslím, jen po obyčejnejch mordýřích, kdežto tady z toho mladíka musí bejt strach, dyž ho popadne vztek!

MICHAEL: Svatá pravda. (Kristymu) A kde to vlastně bylo, pane, co ste skolil tatíka?

KRISTY (podezíravě k němu vzhlíží): Na moc vzdáleným místě, hospodáři, na poli pod vysočinou, kde se čerti žení.

PHILLY (přesvědčivě kývá): Je to opatrnej klouček a dobře tak!

PEGEEN: To by byl řádnej podomek pro nás, Michaeli Jamese, s moudrostí krále Šalomouna. No a chcete-li nákýho opravdu vzít —

PHILLY: Dyť se ho i policie bojí, a budete-li ho mít v domě,

celej život, nikdo tu nebude očumovat, a kdyby i vaši psi chlemstali pálenou z hnojnice ve dvoře.

JIMMY: Statečnost je na osamělém místě k nezaplacení.

A chlapík, kerej doved zabít vlastního tátu, dovede se postavit i čertu s vidlicí a třeba na prahu samýho pekla!

PEGEEN: Svatá pravda, co povídaj. Tohohle mládence kdybich tu měla, nebála bych se ani propuštěnejch hrdlořezů v khaki*, ani bludnejch kostlivců.

KRISTY (překvapením i triumfem překonán): Buď věčná sláva Bohu!

MICHAEL (s respektem): Líbilo by se vám, pane, zůstat u nás za podomka? Dali bysme vám slušnou mzdu a těžkou prací bysme vás jistě neničili.

SHAWN (přejde v popředí, nejistě): Ale to, myslím, byla by tuze divná věc, do počestnýho domu přivítst takovýhohle člověka, a to ešče k holce, jakou je Pegeen Mike.

PEGEEN (ostře): Drž hubu! Kdo se tebe ptá?

SHAWN (na ústupu): Vrah, s rukama ešče krvavejma, kerej —

PEGEEN (přeruší ho): Hubu drž, povídám! Nechcem tu poslouchat žvásty tobě podobnejch! (Kristymu sladce) A vy, mladíku, myslím, právem můžete tu zůstat, uděláme všecko, jen abyste byl spokojenej!

KRISTY (překonán údivem): A budu tu jistej před policajty a zákonem?

MICHAEL: To bych řek! A kdyby ani toho nebylo, že sami maj z vás strach, policajti tu v těch končinách jsou do-

* Khaki, uniforma hnědé barvy, nosená anglickou milicí.

cela slušní, vždy opilí chlapíci, a netknou se ani prašivýho psa, dyž mu dřív v černej noci nedají výstrahu.
PEGEEN (velmi laskavě a přemlouvavě): Ať už tak anebo tak, jen si teď u nás dopřejte odpočinku, třeba jen na krátko. Což nejste schvácenej dlouhým putováním, a nejsou vaše nohy samej puchýř? A nepotřebuje vaše kůže vydrhnutí, jak kůže ovce wicklowskejch hor?

KRISTY (s uspokojením se rozhlíží): Nu, je to pěkná světnice a neděláte-li si ze mně dobrý den, tak tu, myslím, asi zůstanu.

JIMMY (vyskočí): No tak, z milosti Boží Pegeen bude bezpečna dnes v noci. Dyť tu má chlapíka, co zabil otce, ten už dovede zadržet nebezpečí dál od dveří! Tak už abysme šli, Michaeli Jamese, sic vypijou to nejlepší dřív, než k nočnímu hlídání dojdem.

MICHAEL (jde s ostatními muži ke dveřím): A prosím, promiňte pane, jak vám smíme říkat?

KRISTY: Krištof Mahon.

MICHAEL: Buď Pánbůh s vámi, Krištofe, a pěkně si odpočiňte, než se zase uvidíme, až slunce bude stoupat k polednímu.

KRISTY: Bůh vám všem požehnej!

MUŽI: Boží požehnání!

(Všichni vyjdou kromě Shawna, který prodlévá u dveří.)

SHAWN (k Pegeen): Neměl bych tu u tebe zůstat, aby se ti nic nestalo?

PEGEEN (hrubě): Co paks neřek, že se bojíš otce Reillyho?

SHAWN: Teď v tom nemůže bejt nic špatnýho, myslím, když tu zůstane i ten druhnej.

PEGEEN: Nechtěls zůstat, když tě tu bylo třeba, tak teď, když o tě nikdo nedbá, se hezky strkej!

SHAWN: Což sem neřek, že jen k vůli otci Reillymu —

PEGEEN: Jdi si k otci Reillymu, (posměšně) at tě vřadí mezi svý svatý bratrstvo, ale toho chlapíka tu ponech mně!

SHAWN: Ale potkám-li vdovu Quinovou —

PEGEEN: Jdi už, povídám, a neruš klid a pokoj v domě svým blbým klábosením! (Vystrčí ho ze dveří a zavře na závoru.) Svatýho by ten hňup přived z rovnováhy. (Pobíhá po světnici, potom odváže si zástěru a připne ji do okna jako záslonu. Kristy ji ustrašeně a plaše pozoruje. Konečně stane u něho, a měkce, dobromyslně k němu hovoří.) Teď se tu pěkně natáhněte u okna, mladíku. Musíte bejt chůzí k smrti znavenej.

KRISTY (zouvaje boty, plaše): Arciže jsem k smrti znavenej — dyť už jedenáct dní jsem na outěku a v noci strachem oka nezamhouřím! (Zdvihne nohu a ohmatávaje si puchýře, útrpně se na ně dívá.)

PEGEEN (stojí vedle něho a se zájmem ho pozoruje): Musíte bejt z náramně pěkný rodiny, když, jak vidím, máte takový nožky a k tomu jméno, jaký mají jen páni a potentáti ve Francii a ve Španělich.

KRISTY (pyšně): Bejvali jsme vskutku pěknou rodinou a měli širé, povětrné lány v ourodným Munsteru.

PEGEEN: Neřekla jsem vám hned, jak jsem vás zhlídla, že ste pěknej chlapec s krásným čelem?

KRISTY (se zábleskem těšivého překvapení): Kdo? Já?

PEGEEN: Toť se ví! Nikdy ste nic takovýho neslyšel od mladejch holek, tam, co ste odtamtud přišel, ať už z jihu anebo západu?

KRISTY (trpce): Ba, nikdy. Tam jsou samí lháři v tý hloupý farnosti, co jsem vyrost.

PEGEEN: Jsou-li i lháři, jak říkáte, jistě jste takový řeči slyšel tu ty dny, když jste se tak světem plahočil a vyprávěl svou příhodu holkám, ať už mladým anebo starým.

KRISTY: Nikde nemluvil jsem o svý příhodě, až teď v noci, Pegeen Mike — a snad to bylo hloupý, že jsem to tak vyžvatlal. Ale jste tu tak pořádní lidé, a vy sama tak hezká a laskavá ženská, že se před vámi vůbec nebojím.

PEGEEN (naplňuje prázdný pytel slamou): To ste asi tak mluvil všude, v každěj chatě a v každým přístřešku, kde se vám jen cestou nachomejtly mladý holky.

KRISTY (přejde k ní, postupně zvyšuje hlas): Povídám vám, že jsem dosud nic takovýho nevypustil z huby, až teď v noci, neboť jsem takový děvče jako vy za celých jedenáct dnů, co světem bloudím, okem nezahlid. A viděl jsem na kamennejch polích a polovyschlejch bařeniskách dost štíhlejš holek a pěknějch ženskejch dováďet s mužskými, když jsem cestou necestou, v pravo v levo, vykukoval z mělkejch i hlubokejšch struh.

PEGEEN: Tak si myslím, kdybyste nebyl cestou tolik schvácen, jistě byste uměl vyprávět stejně pěkný povídačky, jako Owen Roe O' Sullivan, anebo básníci dávnejch dob. A dycky jsem slyšela povídat, že básníci jsou

jako vy — pěkní, ohniví chlapíci, a strašně vztekli, když se jednou dopálí!

KRISTY (přiblíží se jí těsněji): Máte takový kouzlo v hlase — Bůh vám požehnej — a neurazíte se, když se optám, ste-li dosud svobodna?

PEGEEN: Proč bych se tak mladá vdávala?

KRISTY (s ulehčením): Tak sme tedy oba svobodní.

PEGEEN (položí pytel na lavici a natřásá jej): Nikdy jsem nezabila otce. Bála bych se něco takového udělat, leda by mě jako asi vás žrala vnitřní zlost. Neboť, myslím, měli jste asi pořádnou vádu, než se to takhle skončilo.

KRISTY (s uspokojením zažívá první intimní rozhovor se ženou): Nebylo vády. Ale taková baba docházela k němu přes kopec, a byl vůbec dycky protivnej, nadtož když ho baba posedla! To by byl ani ďábel se svejma prarodičema u něho nevydržel!

PEGEEN (s údivem): A není zrovna zázrak, že se vás nebáli?

KRISTY (velmi důvěrně): Až do dne, kdy jsem tatíka křás, v celým Irsku se nikomu nezazdalo, jakej jsem já člověk. Neboť v pití, jídle, bdění a spaní byl jsem obyčejnej, ti-chej hoch, o nějž nikdo za mák nedbal.

PEGEEN (vezme ze zásuvky almárky pokrývku a prostře ji přes pytel): Ale za to asi holky o vás dbaly, a tak se mi zdá, že i vy jste s nima užil a moh se už ledacos o sobě domejšlet.

KRISTY (potřásá hlavou, prostě): Ba, ani holky o mě nedbaly, nelžu vám. V celým tom naším hnízdě nebylo

duše, která by se o mě byla starala, leda snad jen ty němý hovada na poli. (Usedne u ohně.)

PEGEEN (s údivem): A já myslila, že ste žil jako nákej král norský anebo východní říše! (Přejde a usedne vedle něho, když byla dříve položila na stůl chléb a přistavila džbáněk s mlékem.)

KRISTY (trpce a smutně se usměje): Jako nákej král, povídáte? A já po kopání a orání, hrabání a jiným dření od rozbřesknutí dne až do tmavý noci bez radostí a potěšení, leda že jsem se někdy při ouplňku vykrad do lesa a chytal králíky neb, Bůh mi odpusť — (velmi naivně) na pytlačení byl jsem jako ďas! Jednou byl bych málem dostal šest měsíců, dyž jsem šel s vidlicí na ryby!

PEGEEN: A tomu říkáte radost a potěšení, sám a sám plahočit se v tmavej noci?

KRISTY: Bůh mi pomoz, ale i tohle se mi líbilo a radoval jsem se jako sluníčko o svatomartinským dnu. Díval jsem se k nebi na hvězdy, jak na severu zanikají, i na pruhy mhy, až jsem zaslech kvikot králíka, a pak hajdy za ním do vřesu! A když jsem svou kořist chňap, rovnou s vrchu k chalupě, div že jsem neklopejt přes husy a kachny, jak roztažený spaly zrovna uprostřed silnice. A než jsem zahnul kolem kupky hnoje, už jsem slyšel, jak ve stavení chrápe, jak když pilou řeže. Tak si to navyk; zrovna zas, jako dyž bděl, celej den běhal okolo a klel a nadával jak vzteklej oficír!

PEGEEN: Věčná Prozřetelnosti a smilování Páně s námi!

KRISTY: To byste často volala, kdybyste ho byla znala —

jak celý tejdny pil, a někdy vstával za červencovýho roz-
břesku a někdy ešte dřív, a postavil se na dvoře nahej
jak jasan v máji, a popad krumpáč a švih jím po hvěz-
dičkách, až krávy v smrtelným strachu bučely a prasnice
kvičely.

PEGEEN: Z takovýho člověka bych, myslím, sama měla
strach. A to nebylo vyjma vás dvou jiné živé duše v stavení?

KRISTY: Ani sám čert! Měl syny a dcery, ale ti se toulají
po velkejch státech a zemích Novýho světa, a žádnéj z
nich až do dneška ho nezapomíná sedumkrát proklí-
nat, dyž se někdy v mrtvej noci probudí, ať už pro kašel
anebo kejchání.

PEGEEN (potřásá hlavou): Inu, musela jste to bejt divná
dvojice. Já nikdy neproklínala tatíka, a je mi už přes
dvacet.

KRISTY: Však mýho byste jistě byla proklela, když vám
povím, že nikoho nenechal s pokojem, leda když ho na
dva nebo tři měsíce zavřeli do blázince, protože stlouk
policajty a napadal lidi! (S pohnutím) Tak vidíte, že ved
sem smutnej život, až v outerý tejden sem tomu udělal
konec a rozrazil mu lebku.

PEGEEN (položí ruku na jeho rameno): Nu, tady u nás
teď budete mít klid, Kristy Mahone, a nikdo vám neublíží.
Však už je čas, aby tak pěknej chlapec jako vy dožil se
svýho dobrýho podílu na zemi.

KRISTY: Taky bych řek, že už je čas! Dyť přece nejsem
ledajakej, a jsem silnej, kurážněj...

(Zvenčí někdo klepe na dveře.)

KRISTY (přikrčí se k Pegeen): Oh, Pane na nebi! Je pozdě na klepání v době, kdy se třesu před četníky a bludnou smrtí...

(Zase klepání na dveře.)

PEGEEN: Kdo tam?

HLAS (zvenčí): Já!

PEGEEN: Kdo je „já“?

HLAS: No, vdova Quinová.

PEGEEN (vyskočí a podá Kristymu chléb a mléko): Tu, dejte se do toho a tvařte se ospalým, sic, uvidí-li, že jste tak pohotovej k povídání, bude nám tu drandat do rána.

(Kristy vezme večeři a plaše usedne zády ke dveřím.)

PEGEEN (otevře dveře, netrpělivě): Co vás posedlo, že se sem derete tak pozdě v noci?

VDOVA QUINOVÁ (vstoupí a pošilhává po Kristym): Inu, zrovna potkala jsem Shawn Keogha a otce Reillyho a ti mi povídali o tom vašem divném hosti. Oba maj strach, že teď už je asi opilej a vyvádí vám tu!

PEGEEN (ukazuje na Kristyho): Tu se podívejte, jak vyvádí — nataženej na truhlici a ospalostí div že nepustí džbánek. Jen hezky běžte a povězte to otci Reillymu i Shawnovi.

VDOVA QUINOVÁ (přejde v před): Už se s nima dnes nepotkám, ale řekli, abych hocha odvedla a vzala k sobě. U mě prej má spat.

PEGEEN (nesmírně překvapena): Co — dnes v noci?

VDOVA QUINOVÁ (přejde ještě blíže): Toť se ví, že dnes v noci. „Nesluší se, povídal otec duchovní, aby mladík

jako on, přespával u osiřelého děvčete.“ (Kristy mu) Bůh vám žehnej, pane!

KRISTY (plaše): Bůh žehnej i vám!

VDOVA QUINOVÁ (se zálibnou zvědavostí ho pozoruje): Jste vy to usmívavej klučina! Jaký to as musely bejt muka a svízele, dyž vás rozvzteklily k tak krvavému činu!

KRISTY (nejistě): Snad asi byly!

VDOVA QUINOVÁ: Řekla bych, že jistě byly. A věřte, povídám, když vás tu tak vidím prostounce sedět s chlebem a džbánkem mlíka v ruce, připraveného spíše k odříkávání katechismu než k zavraždění tatíka — hned bych se dala do pláče!

PEGEEN (za pultem, omývající sklenice): To jsou řeči, to každej čubrní, že je to chlapík, kerej už dovede hlavu vzhůru držet a přivéct v úžas celej svět! A teď už hybaj, nedovolím vám ho tejrát, dyž je tak schvácenej dlouhou chůzou od minulýho outerka.

VDOVA QUINOVÁ (pokojně): Toť se ví, že tu nezůstanem, jen jak dojí svou večeri! A vy, mladíku, už poznáte, jak dobře se k sobě hodíme, protože jsme oba lidi, o jakejch písničkáři na srpnovejch trzích zpívají písničky!

KRISTY (nevinně): Taky ste zabila svýho otce?

PEGEEN (nenávistně): I kde pak! Ale svýho muže žahla rezavým hákem a do krava ho zranila. Rez otráвила mu krev a tak chudák umřel. Byla to moc ouskočná vražda a tuze málo slávy jí mezi našimi chlapci vynesla! (Přejde k lavici, na níž leží Kristy.)

VDOVA QUINOVÁ (v nejlepší náladě): Ať vynesla nebo nevynesla, ale každej moudrej člověk ví, že ovdovělá ženská, kerá pochovala svý děti a zbavila se muže, je lepší společnicí takovému mladíku, než holka jako vy, co pálí za každým chlapem, kerej po ní na silnici okem mrkne.

PEGEEN (propukne v hněv): A to se opovažujete říct vy, vdova Quinová, dyž ešče teď nemůžete dechu pochytit, jak ste letěla sem do vrchu, jen abyste mohla vidět jeho tvář?

VDOVA QUINOVÁ (ironicky se směje): Já že — ? No, na štěstí je otec Reilly tak chytřej, že vás zavčas od sebe odtrhne! (Uchopí Kristyho za límec a zdvihne ho.) V mladíkovi, kerej zabil otce, skrejvá se jistě ešče lecjakýs pokušení, a proto bude nejlíp, dyž už budem na cestě. Vstaňte, chlapče, a chutě se mnou!

PEGEEN (uchopí Kristyho za ruku): Ani se nehne, je tu u nás podomkem a nedovolím, abyste nám ho ukradla, když hospodář dlí mimo dům.

VDOVA QUINOVÁ: A třeba byl u vás podomkem, byl by blázen, aby spal v krčmě, kde se celičkej den dře. Máte právo odejít, mladíku, zvláště, až uvidíte můj domeček — je jen kousíček odtud, dál na vrchu.

PEGEEN: To počkejte radši do rána, Kristy Mahone, abyste hned moh vidět děravou její střechu! A trávy na ní pro jejího kozla víc, než na tom cípku louky, co jí náleží. Dyť ani pobuda k ní nezajde, aby jí pomoh tu chamraď trochu udržet v pořádku.

VDOVA QUINOVÁ: Kdybyste jen viděl, jak mám vše úpravné na svý zahrádce, Kristy Mahone, jistě byste přisahal, že sám Všemohoucí to zařídil, abych tak samotinká žila, a že v celým Mayo se mi nikdo nevyrovná v pletení věchýtků na střechu, anebo v žatí trávy a stříhání ovčí.

PEGEEN (v netajeném hněvu): Svatá pravda, že to sám Všemohoucí zařídil, abyste tak samotinká žila; což neví celej svět, jak jste vlastním prsem odkojila černýho berana, takže kníže biskup z Connaughtu, dyž později z něj jed zadělávanou ledvinu, vycejtil křesťanskou přičut? A nebyl celej svět svědkem, jak ste víc než jednou holila ryšavýho francouzskýho námořníka za pouhej třípeňák a krabičku nařovýho tabáku, silnýho, že by vymáčk játra z boků každý živoucí kozy, jaká kdy skákala po skalách?

VDOVA QUINOVÁ (velmi rozveselena): Slyšíte, jak tlachá, mládenečku? Slyšíte? To můžete nejlíp poznat, jak bude mluvit i o vás, a to dřív, než tejden pomine.

PEGEEN (Kristymu): Nedbejte toho a řekněte jí, aby se klidila do svýho prasince, a už nás tu netejrala.

VDOVA QUINOVÁ: Však už jdu, ale on půjde se mnou!

PEGEEN (třese Kristym): No, což jste hluchej, mladíku?

KRISTY (bojácně vdově Quinové): Bůh vám požehnej, ale jsem tu podomkem a tak bych přece jen nejraděj zůstal tu!

PEGEEN (vítězně): Teď jste to slyšela a už ať jste venku!

VDOVA QUINOVÁ (rozhlíží se světnicí): Je tuze osamělá

a smutná tahle hodina, aby se člověk sám bral domů přes kopec, a nechce-li on se mnou, tak snad budu mít právo zůstat tady přes noc s vámi? Nech mě tu natáhnout se na truhlici, Pegeen Mike — a on může ležet tu u ohně.

PEGEEN (krátce a zlostně): Ani zdání! Klidte se, sic vám už ze dveří pomůžu!

VDOVA QUINOVÁ (halí se ve svůj shawl): Inu, je to krutej život, dyž je ženskej už přes dvacet! (Kristymu) Bůh vás tedy potěš, mladíku, a mějte se na pozoru! Začnete-li ňáký pletky s holkou jí podobnou, zažijete pekelný muka! Nezapomeňte, že jen čeká na pergamen z ovčí kůže, aby mohla bejt oddána se Shawn Keoghem v killakeenským kostele. To zas já vím!

(Vdova Quinová odejde; Pegeen zavírá dveře závorou.)

KRISTY: Co to tu o vás povídala?

PEGEEN: Lži a utrhačství! Toho nedbejte! Je to ničemnej klacek, tenhle Shawn Keogh, takhle mě dát špehovat! Bůh můj svědek! Ale až mi přijde pod ruku! Jen až mi přijde pod ruku!

KRISTY: Tak si ho tedy vůbec nevezmete?

PEGEEN: Nevdám se za něho, a kdyby sám biskup nás přišel sezdávat!

KRISTY: Bůh vám za to požehnej a buď mu věčný dík!

PEGEEN: Tu máte připravený lůžko. Půjčila jsem vám přikrývku, na kerej sem nedávno oběma svejma rukama pracovala. A teď uděláte nejlíp, když se tu natáhnete a pěkně si pospíte. Bůh vám přej klidnýho odpočinku

až do rána, až kohouti budou kokrhat a já vás přijdu vzbudit!

KRISTY (když Pegeen odchází do vedlejší světnice): Ať Bůh a svatá Panna i svatý Patrik vás odmění za všecku vaši laskavost a vlídnost! (Pegeen zavře za sebou dveře. — Kristy pozvolna upravuje své lůžko, s velikým uspokojením ohmatává přikrývku.) Inu, je to čistý lůžko a měkký k tomu a po všech těch svízelných došel sem konečně velkého štěstí a pěkných známostí. Dvě tuze pěkné ženský rvou se tu o ubohého chlapíka, jako jsem já — Tak mi skorem leze do kotrby, jakej jsem to pitomec, že sem tátu už dávno nezabil! (Zahalí se do přikrývky a usíná.)

D Ě J S T V Í D R U H Ě

(Táž scena — skvělé, jasné jitro. — Kristy, osvěžený spánkem a veselý, cítí dívčí botky.)

KRISTY (mluví sám k sobě, počítaje sklenky a džbánky na policích a v přehradách): Půl sta tam — tam deset a nahoře dvacet — osmdesát džbánek. Šest koflíků, jeden uraženej. Dva talíře a celý hejno sklenic. Lahví, že by se i kantor zapotil, kdyby je měl spočítat — a v nich, jak se mi zdá, tolik pálenky, že by stačila na zmotání mozku vši učenosti a moudrosti v celým hrabství Clare. (Opatrně postaví botičky.) Tak, tu jsou její botičky, co má na večer, hezký a náležitý — a jaký má pěkný kartáče! (Odloží kartáče a zvolna pokročí k zrcadlu.) Nu, Bůh můj svědek, tuze pěkný místo pro mě, tu můžu celej život utěšeně trávit a mluvit s pořádnějma křesťany, a ne jen s hafany a kočkami jako dřív. A od Božího rána nic jinýho na práci, než očumovat kolem, zakouřit si dýmčičku, vylíznout svou sklenku a žádná jiná dřina, jen tu a tam vyndat zátku z láhve, anebo vytrít sklenku způsobnýho hosta.

(Sejme zrcadlo, postaví je na židli, opřev je o opěradlo, potom usedne před ním a omývá si tvář.) Ani jsem pořádně nevěděl, že jsem docela zhlednej hoch, však to zatracený zrcadlo, co jsme měli doma, bylo by zkřivilo oči i andělu! Teď, od dneška se teprv začnu vylizovat, hezkou, jemnou kůži dostanu a budu jinak vypadat než ta hrubá selská chasa, co dře a vláčí a hnojí celičkovej den na poli. (Zarazí) Už se vrací — (Vyhlédne) Náký cizí holky! Pomoz mi Pánbůh, kam se schovám se svým dlouhým, nahým krkem! Kam jen — (Vyhlédne) Zalezu vedle do sednice a tam se oblíknu, to asi bude nejmoudřejší! (Vezme kabát i zrcadlo a běží do vedlejší komory. Dveře zvenčí se otevrou a do nálevny nakukuje Susana Bradyová. Zaklepe na dveře.)

SUSANA: Nikdo tu není. (Znovu klepe.)

NELLY (vstrčí Susanu dovnitř a rovněž vstoupí.)

(Za Susanou a Nellou vstupuje Honora Blakeová a Sara Tanseyová.)

NELLY: Tak časně si přece nevyšli procházkou na vrch.

SUSANA: Nejspíš si z nás Shawn Keogh ztropil dobrej den a vůbec tu ani takovej člověk není.

HONORA (ukazuje na slamník a přikrývku): Tu se podívej! Tady spal. To by bylo k zlosti, aby tak už odešel a my celej život okem neshlédly člověka, co zabil vlastního tátu. K tomu všemu sme ešče tak časně vstávaly a během do vrchu, div že si neuhnaly souchotě!

NELLY: Myslíte, to tu že jsou jeho boty?

SARA (zdvihne boty): Blázne, dyby byly jeho, ešče by na

nich lpěly stopy tý vraždy! Což jste nikdy ešče nečtly v novinách, že zavražděný lidi obyčejně krvácijou?

SUSANA (poukazuje na umyvadlo): Je tohento krev, Saro Tanseyová?

SARA (čichá k umyvadlu): Ale kdež! Je to voda z rašeli- niště, ale to zde, myslím, jsou jistě jeho boty, neboť, co jsem na světě, neviděla jsem na jedněch botách tolik bílý, tolik červený a tolik rašelinový hlíny, jako tu na těchle. A k tomu ešče nejjemnější mořskej písek. Ten člověk asi hodně putoval, to vám povídám! (Přejde a navlékne jed- nu botu na svou nohu.)

SUSANA (jde k oknu): Kdož ví, neukrad-li pár bot Micha- eli Jamesovi a nepustil se v nich do Belmulletu! To by byla příležitost běžet za ním, Saro Tanseyová, šak se asi pamatuješ, jaks jednou zapřáhla osla do košatinky a ujela deset mil, jen abys shlédla chlapíka, co tam v městě jedný paní ukous nos! (Vyhlíží)

SARA (s jednou botou na noze běží k oknu): Nemluv hlou- pě, když jsme si dnes všecky tři sedly na vějičku. (Obuje i druhou botu.) No, pořadnej pár bot; však už je taky nezuju, ale půjdu se vyzpovídat otci duchovnímu. Je to beztak ostuda, chodíme k zpovědi v zimě v létě, a člověk vlastně ani nemá pořadnej hřích, z kterýho by se moh zpovídat.

HONORA (která poslouchala u dveří): Št, někdo je tam uvnitř v sednici. (Lehce pootevře dveře.) Je to nákej mužskej!

(Sara skopne s nohou boty a postaví je na původní

místo. Všechny se postaví do řady, dívajíce se pootevřenými dveřmi, jedna druhé přes rameno, do sednice.)

SARA: Já naňho promluví. Hej, pane, pane! (Kristy vystrčí hlavu.) Je Pegeen doma?

KRISTY (vystoupí plaše jako myš, za zády drží zrcadlo): Šla na loučku podojit kozy, aby měla pro mě do čaje čerstvý mlíko.

SARA: S odpuštěním, že jsme tak smělý — ale jste vy ten pán, co zabil svého tátu?

KRISTY (snaží se nepozorovaně přiblížit hřebíku ve zdi, aby naň mohl zavěsit zrcadlo): Bůh buď se mnou, já to jsem!

SARA (předkládá několik vajec, jež přinesla): Tak nám buďte tisíckrát vítán, a tu jsem vám přinesla pár kachních vajec, abyste měl něco dobrého k obědu! Pegeeniny kachny nestojí za nic, ale tyhle vejce jsou z vybraného druhu. Jen natáhněte ruku a hned poznáte, že mluvím pravdu.

KRISTY (plaše předstoupí a natahuje levici): Jsou hodně velký a váží pořádně.

SUSANA: A já zas spíchám s hrudkou másla — bylo by smutný, abyste pojídal suchou skyvu, když ste se tolik nacapal od té chvíle, co ste tátu utlouk.

KRISTY: Tak vám moc a mockrát děkuju!

HONORA: Tu vemte kousínek čerstvý placky, musíte mít asi hodně prázdněj žaludek, dyž ste takhle prochodil skorem celej svět!

NELLY: Snad taky nezhrdnete tuhle kuřetem, měli jsme je na chov, ale včera v noci přejela je kára s tlustým ka-

planem. Tak jsem je za čerstva uvařila — jen ohmatejte, co má na prsíčkách sádla, pane!

KRISTY (dotýká se kuřete svrškem levice, ježto prsty svírá ostatní dary): Na mou duši, k prasknutí!

SARA: No, neohmatáte je pořádně? Co pak vaše pravice je k něčemu takovému příliš posvátná? (Vklouzne za něho.) Ááá? Pane na nebi — má zrcadlo! Pánbůh s náma, co jsem na světě, neviděla jsem mužskýho, kerej by nosil vzadu zrcadlo! Sou to marnivci ti, co zabíjijou táty!
(Děvčata kuckají smíchem.)

KRISTY (nevinně se usmívá a ukládá dary za zrcadlo): Jsem vám tuze povděčen tenhle krásnej den —

VDOVA QUINOVÁ (spěšně vběhne dovnitř): Saro Tanseyová, Susano Bradyová, Honoro Blakeová! Pro všecky svatý, co tu tak časně zrána pohledáváte?

DĚVČATA (kuckají smíchem): To je přece ten chlapík, co zabil svýho tátu!

VDOVA QUINOVÁ (přejde mezi ně): Však dobře vím, že je to on! A jdu rovnou z obecního hřiště, kde jsem ho přihlásila ku všem dnes odbejvanejím hrám; k dostihům, skoku do dálky, házení kamenů a sám Pánbůh ví, k čemu ještě!

SARA (záříc): To jste dobře udělala, Quinko! Vsadím svý věno, že spere celej svět!

VDOVA QUINOVÁ: No, chceš-li vsadit svý věno, tak se taky postarej, aby přišel na zápasíště hezky posilněn a osvěžen! (Bere dary.) Jste najeden anebo hladov, mládečku?

KRISTY: Mám hlad, dovolíte-li!

VDOVA QUINOVÁ (hlasitě): Pane Bože! Jste vy mi to holky! Hněte se přec a připravte mu snídání! (Kristymu) Tak pojdte hezky a sedněte sem ke mně (usadí ho na lavici vedle sebe, zatím co děvčata připravují čaj a další příslušenství snídaně) a vypravujte nám, než se Pegeen vrátí, o svý příhodě. To bude lepší, než stříhat ušima a šklebit se, jak měsíc v máji.

KRISTY (všeobecná pozornost počíná ho těšit): Je to tuze dlouhá povídačka a ani by vás nebavila.

VDOVA QUINOVÁ: Nebuďte tak nesmělej — takovej stařečnej, zábavnej a zároveň pořouchlej chlápík jako vy! Tak bylo to tedy u vás v domě, co ste svému tátovi rozrazil lebku?

KRISTY (plaše, ale potěšen uznáním): Ne, nebylo to v domě. Kopali sme zrovna strouhu na jeho nerovným, kamenitým cípku pole, tak studeným, že by na něm ani čertu nic nerostlo.

VDOVA QUINOVÁ: A vy ste chtěl z něj vymámit peníze a řek ste mu, že si přivedete ženu, a jeho že z farmy vystrnadíte?

KRISTY: Ale kdež! Kopal sem a kopal a on tu najednou povídá: „Ty jeden pitomče, ešče dnes doběhneš na faru a řekneš faráři, že nejdyl za tři neděle se oženíš s vdovou Caseyovou.“

VDOVA QUINOVÁ: A jaká to byla ženská?

KRISTY (s hrůzou a ošklivostí): Vtělený strašidlo a hrůza: docházela k nám přes kopec a bylo jí nejmín pětáčtyři-

cet! K tomu vážila víc jak cent, byla chromá na jednu nohu, měla jen jedno oko a kde kdo věděl, že tropí nezbednosti s mladejma i starejma.

DĚVČATA (obklopují ho a obsluhují): Svatá Panno!

VDOVA QUINOVÁ: A proč vás vlastně nutil, abyste si ji vzal? (Vezme kousek kuřete.)

KRISTY (s rostoucím uspokojením pojídá): Povídal, že prej potřebuju někoho, kdo by mě v tom hrubém světě ochraňoval; ale sám celičkej čas nemyslíl na nic jinýho, než jak se bude pěkně roztahovat v její chajdě a jak bude chlastat za její peníze.

VDOVA QUINOVÁ: No, jsou horší věci na světě, kerý můžou člověka potkat, než teplej krb, ovdovělá žena v nejlepších letech a jistá sklenka na noc, na posilněnou. — A tak ste ho tedy bacil?

KRISTY (skorem rozčilen): Ne hned. Řek jsem nejdříve: „Nevemu si jí, dyť celičkej svět ví, že mě šest neděl po mým narození kojila, a teď je z ní taková čarodějnice s jedovatým jazykem, že hrůzou svýho klení i racky a vrány vyplaší, a ty se rozlítnou, aby ani stínem svých křídel nezavadily o její zahrádku!

VDOVA QUINOVÁ (škádlivě): No, to by byla ňák příjemná společnice!

SARA (dychtivě): Dost už o ní! Tak potom jste ho zabil?

KRISTY: „Pro takovýho klacka je až příliš dobrá,“ odpověděl, „a teď hybaj, sic tě rozmáčknu jak housenku, dyž se dostane pod pivní vůz!“ „To neuděláte, dokavad se dovedu bránit!“ povídám, a on zas: „Jdi, sic ještě v noci

budou čerti rozmílat tvý kosti na prášek!“ — „To se nestane“ — řek jsem — „však už si nějak pomůžu!“ (Vztyčí se na sedadle a džbánkem šermuje ve vzduchu.)

SARA: Měl jste pravdu!

KRISTY (výrazně): Zatím vyšlo slunce mezi mrakem a horou a docela zeleně svítilo mi do tváře. „Pánbůh smiluj se nad tvou nebohou duší,“ povídá tatík a zdvihá kosu — „Anebo nad tvou hlavou!“ povídám já a zdvímám rejč.

SUSANA: To je báječně krásná povídačka!

HONORA: A jak pěkně to vypráví!

KRISTY (lichocením povzbuzen k naprosté důvěře, mává kostí z kuřete): Máv po mně kosou a já uskočil na pravo. Ale hned jsem se obrátil a praskl ho rejčem zrovna do prostřed lebky, až se natáh jak dlouhej tak širokej u samý hlíny z vykopaný strouhy. (Pozdvihne kost k ohryzku svého krku.)

DĚVČATA (najednou): Jste vy vtělený zázrak! Pánbůh vám požehnej! Vy jste ňákej chlapík!

SUSANA: Tak si myslím, že sám Pánbůh ved jeho kroky sem mezi nás, aby byl druhým mužem vdovy Quinovy, protože je na vdávání posedlá, ale všichni mužští v celým kraji se jí vyhýbaj. Posadme jí ho na klín, Saro Tanseyová!

VDOVA QUINOVÁ: No, žádný hlouposti, holky!

SARA (přejde rychle k almárce za pultem a nalévá porter do dvou sklenek): Vy ste jistě oba hrdinové a teď musíte spolem vypít po skleničce, ruku v ruce, jak to dělají v cizích zemích zamilovaný lidi, co o nich námořníci zpí-

vají písničky. (Provlékne jim ruce a podá sklenky.) Tak a teď připijte na zdraví zázrakům Západního světa, pirátům, kazatelům, ochlastům, podvodným žokejům, žíznivejším četníkům i porotcům, kteří si kupčením a ohejbáním spravedlnosti i anglických zákonů naplňují břicha! (Rozjařeně mává lahví.)

VDOVA QUINOVÁ: To byl pořádný přípitek, Saro Tanseyová! No tak, Kristy!

(Připijejí, majíce skřížené ruce; on drží sklenku v levici, ona v pravici. Vtom vstupuje Pegeen Mike s džbánkem mléka v ruce. Stane v úžasu na prahu. Děvčata hbitě uskočí od Kristyho, Kristy sám přejde na levo. Jediná vdova Quinová klidně sedí.)

PEGEEN (hněvně k Saře): Co tu pohledáváš?

SARA (rozpačitě kroutí cíp zástěry): Chci unci tabáku.

PEGEEN: A máš dvoupenci?

SARA: Zapomněla jsem sáček.

PEGEEN: Pak uděláš nejlíp, když pro něj doběhneš a nebudeš si tu z nás tropit blázně. (Vdově Quinové s doloženou ostrostí.) A co vy tu chcete?

VDOVA QUINOVÁ (nestydatě): Za penny škrobu.

PEGEEN (vyhrkne): Vy chcete škrob? Vy, která ste od poto-
py světa s celou svou rodinou neměla košile na výměnu
a ani hadříku plátna v chajdě? Pro takovou couru ne-
mám škrobu, to si pro něj zajděte někam, kde se čerti s
čarodějnicema párijou!

VDOVA QUINOVÁ (odcházejíc s děvčaty): No, to jste dnes
ňák nakvašena, Pegeen Mike! (Kristymu) A vy, mláde-

nečku, nezapomeňte mi na závody a hry hned, jak bude po poledni!

(Vdova Quinová a děvčata odejdou.)

PEGEEN (rozkazuje): Vyhodte tu neřest a uklidte koflíky! (Kristy hbitě uklízí.) Lavici přistrčte ke zdi! (Kristy uposlechne.) A zrcadlo pověste na místo! Vůbec, kdo se opovážil je sejmout?

KRISTY (velmi povolně): Jen sem se chtěl dát tak trošku do pořádku, protože to je zde, jak se zdá, moc požehnaný kraj na hezký ženský!

PEGEEN (ostře): Nemluvte o hezkejš ženskejch! (Jde na pravo, za pult.)

KRISTY: Kdo pak by nedbal svého zevnějšku na takovémhle místě?

PEGEEN: Povídám, abyste držel hubu!

KRISTY (okamžik jakoby v pochybnostech dívá se jí do tváře, potom, jako poslední pokus, uchopí v koutě opřený rýč na rašelinu a s předstíranou jistotou, přejda k ní, řekne): Takovýmhle rejčem sem praštil tátu!

PEGEEN (stále ostře): Tuhle povídačku slyšela jsem od rozednění už šestkrát.

KRISTY (vyčítavě): Tuze divný, že vy o tu povídačku nedbáte, a jiný holky putujou čtyry míle, jen aby ji ode mě slyšely.

PEGEEN (překvapena se k němu obrátí): Čtyry míle?

KRISTY (omlouvavě): Což sám hospodář neřek včera, že tu na čtyry míle v okolí nikdo nebydlí?

PEGEEN: Čtyry míle, dyž se jde po silnici. Ale ta spřež tu

přebrodila kameny v řece, a tak mají sem sotva půlho-
dinku. Sama byla sem tam dole hned zrána a dívala
se do novin, co poslík přines ve svém pytli. (S úmyslem
a důrazně.) Jsou tam dnes moc důležitý zprávy, Krištofe
Mahone! (Zajde do sednice na levo.)

KRISTY (neklidně): Snad ňáká vražda?

PEGEEN (v sednici): Toť se ví, že vražda!

KRISTY (hlasitě): Vražda tatíka?

PEGEEN (vyjde zase a přechází tam i sem): To zrovna né,
ale je tam povídání, a na celej půlstraně, jak jednoho
všeli. Achich, mladíku, to je moc smutnej konec života,
a ešče hůř by se asi vedlo takovému, co zabil vlastního
tátu, protože s takovým by jistě neměli žádnýho milo-
srdenství. Když pověsijou otcovraha, tak ho pak pocho-
vají v úzkým hrobě, přikrejou jen pytlovinou a na hla-
vu mu dají nehašenýho vápna, jako to dělají ženský,
když vylejvají smradlavou špínu.

KRISTY (velmi zničeně): Oh, Pane Bože, stůj při mně! My-
slíte, že jsem tu v bezpečí? Vždyť jste včera na noc říkali,
že jsem tu u vás dobře uschován.

PEGEEN (přísně): Jak můžete mluvit o dobrým uschování,
když sám vše vydrandáte takový spřeži holek, jako těm
tu! V noci chodijou s policajty a četníky, a šeptají si s
nima v temnotách.

KRISTY (s hrůzou): A myslíte, že to vyžvatlají?

PEGEEN (s potměšilou soustrastí): Kdož to ví? Buď vám
Pánbu milostiv!

KRISTY (hlasitě): Rád bych věděl, jaký z toho může mít kdo potěšení, přivíct chlapíka, jako jsem já, na šibenici!

PEGEEN: Mívají zalíbení v přeopodivnejch věcech, a kdož ví, co neudělají? Dyž ona by to taky byla moc pěkná podívaná, že by kámen změkkl, vidět se vás houpat a klátit na konci oprátky! Vás, chlapíka s tak pěkným silným krkem! Buď vám Pánbu milostiv! S takovým krkem se budete trápit nejmíň půl hodiny, než naposled vydechnete!

KRISTY (spěšně obouvá boty): Jsou-li takovýhle drandy, udělám myslím nejlíp, budu-li celou věčnost bloudit jako Esau, anebo Kain, anebo Abel v roklich Neifinu, anebo pláněma erriskýma.

PEGEEN (pohrává s ním): Snad máte pravdu, že by to bylo líp, neb, jak jsem se dověděla, jsou soudci tohohle obvodu tuze nelítostná cháska.

KRISTY (trpce): Snad eště nelítostnější než soudci, je ta cháska tu, v tomhle místě! (Vzhlíží k ní.) Není to dost žalostný, že musím zas na pouť, já nebohej a opuštěnej sirotek, a k ženským a děvčatům vzhlížet, jako ubozí padlí andělé vzhlížejí k Pánubohu?

PEGEEN: Jak můžete mluvit o opuštěnosti, když přece na tisíc chudejch holek pobíhá v Mayo?

KRISTY (mrzutě): Tuze snadno se vám hovoří! Což víte vy, co to je, míjet městečka a vidět světla blikat po stranách v ulicích, když rozloží se černá noc, anebo ploužit se pustým krajem, kde pes vyje před vámi a pes za vámi, či zase zabloudit v ulicích velkejch měst, kde v každým

stínu strouhy slyšíte mlaskat hubičky a vzdychání o hlubokej lásce! A vy musíte mimo s prázdným žaludkem a tuze slabým srdcem!

PEGEEN: Tak se mi zdá, že jste prapodivnej člověk, Kristy Mahone. Nejpodivnější z lidí, na jaký jsem do týhle hodiny svého života kdy hleděla!

KRISTY: Jakým by moh člověk bejt, než prapodivným, když tak sám a sám žije v širým světě?

PEGEEN: Já přec nejsem prapodivná a taky tu žiju celej život se svým tatíkem osaměle?

KRISTY (v nekonečném obdivu): Jak by mohla bejt osamělou žena tak krásná a líbezná jako vy, kolem který se mužští stále otáčijou, už jen, aby zaslechli sladkost jejího hlasu! Dyť i děti, myslím, sledujou vaše šlépěje, když se plahočíte silnicí!

PEGEEN: A já se zas divím, jak může bejt osamělým chlapičk, kerej dovede lichotit jako vy! To mi taky nejde na rozum!

KRISTY: Lichotit?

PEGEEN: Chcete mi snad namluvit, že mužskej, kerej dovede tak hladce hovořit, jak vy dnes hovoříte, to ještě nikdy s děvčaty nezkoušel? Vy jen tak děláte, jako byste byl dycky osamělej, jen abyste mě snáž obloudil!

KRISTY: Kéž by Pánbůh dal, abych to jen dělal! Ale vždycky byl jsem osamělej, a myslím, že jsem se už osamělej narodil, jako měsíc na úsvitě! (Jde ke dveřím.)

PEGEEN (jeho řeči zmatena): Inu, věru, to je povídačka, jakej nerozumím. Nemůžu pochopit, Kristy Mahone,

proč měl byste bejt na tom hůř než jinej, když jste tak pěkněj hoch a k tomu máte v sobě tolik divokosti, že dovedete zabít vlastního tatíka!

KRISTY: Ani sám tomu nerozumím, vím jenom, že mně dnes srdce bolí a že musím zas putovat dál, a tak ukrutnej lán světa zůstane mezi náma. Už se nesmím dočkat jinýho jitra v roce ve vaší blízkosti, leda až snad jednou vstaneme oba z vůle Boží k soudu věčnýmú, se všemi světci a nebešfany! A teď, vidím, jinýho mi nezbejvá, než vzít svou hůl a jít, neb oběšení je tuze nanicovatá smrt, a tuze málo pohostinství mi na dnes ve vašem domě bylo prokázáno. (Obrátí se k odchodu.)

PEGEEN (ostře): Kristy! (Kristy se obrátí.) Pojďte sem, ke mně! (Kristy k ní postoupí.) Odložte ten prut a přidejte několik kousků drnu na oheň! Jste tu podomkem v našem domě a já nedovolím, abyste jen tak od nás odešel!

KRISTY: Dyť jste řekla, že mne pověsí, zůstanu-li.

PEGEEN (konečně zcela přívětivě): Byla jsem dole a čtla o všech těch strašlivejch mordech, co se v Irsku za poslední dvě či tři neděle přihodily, ale o tom vašem sem se nedočetla ani zbla. (Vstane a přejde k pultu.) Nejspíš, že asi nenašli mrtvý tělo. Tak tedy myslím, že jste u nás v bezpečí.

KRISTY (překvapen, zvolna): To jste si tedy se mnou jen hrála a postrašila mě? (Sleduje ji, třesa se radostí.) Můžu tu tedy zůstat, pracovat vám po boku, a tak od tohohle smrtelnýho dne, nejsem už osamělým na světě?

PEGEEN: Nikdo vás nevyhání, leda že vás přemluví ta
chtivá vdova anebo ty mladý holky.

KRISTY (u vytržení): A vaše slova budou mi od tohotohle
dne stále znít do uší, a ten pohled, co teď u vás zakmit,
mý obě oči denně budou potkávat, a uvidím vás pobíhat
sednicí v záři teplého slunce, i večer v přítmí, až si bu-
dete nohy umejvat!

PEGEEN (laskavě, ale trochu zmatena): Doufám, že z vás
bude věrnej hoch, jakýmu možno s důvěrou svěřit práci;
a třebaže jsem se před chvílí zlobila na to vaše drandání
s děvčaty, přec nedala bych zlámanou grešli za chlapce,
kerej by nedoved zažertovat i s jinejma holkama.

(Zvenčí vrazí sem Shawn Keogh, nesa ranec na zá-
dech; za ním jde vdova Quinová.)

SHAWN (k Pegeen): Šel jsem zrovna mimo, tu dole, a vi-
dím, jak tvý horský ovce okusujou zelí v Jimmových
záhonech! Běž, ať ti nadmutím neprasknou!

PEGEEN: Bůh je zatrat! (Vezme shawl přes ramena a od-
běhne.)

**KRISTY (dívá se na vdovu a hned zase na Shawna, stále
ještě v povznesené náladě):** Snad abych jí šel pomoct.
S ovce se vyznám náležitě!

VDOVA QUINOVÁ (zavře dveře): Šak ona to sama spraví!
A tady je Shaneen, a ten má s vama moc a dlouhý po-
vidání. (Usedne a rozveselena se směje.)

SHAWN (vytáhne něco z kapsy a nabízí Kristymu): He,
vidíte to zde, pane?

KRISTY (podívá se): Půlka přepravního lístku do Spojených Států!

SHAWN (třese se netrpělivostí): Ten vám dám a k tomu ještě můj nový klobouk a moje brslenky s podloženým zadkem (vše, o čem mluví vytahuje z rance) a tu taky nový kabát z nejkrásnější černé vlny, jaká jen je na tři míle v okolí k dostání. (Dá mu kabát.) To všechno vám dám a taky své požehnání a možná i požehnání samého otce Reillyho, jestli hned odejdete a necháte nás tu v pokoji, jakej sme měli až do včerejška, než se snesla černá noc.

KRISTY (s arrogancí u něho neobvyklou): A proč, smím-li se ptát, chcete se mně zbejt?

SHAWN (vzhlíží k vdově Quinové o pomoc): Jsem tuze nezkušený mladík a nevyznám se v lhaní, a tak vám povím pravdu, Kristy Mahone. Chci si vzít Pegeen za ženu, no a tak mě napadá, že není záhodno, aby tak chytrý a hrdiný mladík jako vy bydlil s ní pod jednou střechou!

KRISTY (skorem svárlivě): A tak se utíkáte k ouplatkům, abyste se mě zbavil?

SHAWN (úpěnlivě): Jen mi to tuze nevykládejte ve zlý, sladkej panáčku, ale což není tam za mořem nejlepší kraj pro takový chlapíky? Tam vám kynou zlaté řetězy a blejskavé kabáty, a denně budete jezdit na honbu po boku nejkrásnějších paniček, co jsou na světě! (Naléhavě kyne vdově Quinové, aby mu přispěla na pomoc.)

VDOVA QUINOVÁ (přistoupí): Co se jeho tejtče, má sva-

tou pravdu, a vy nejlíp uděláte, zmizíte-li, pokud možno brzy, a nedopustíte, aby se to ubohý děvče do vás zbláznilo, neboť tady Shaneen myslí, že se konec konců přece jen k sobě nehodíte, ačkoliv všichni už tu počítají, že se vezmete.

(Kristy září ulehčením.)

SHAWN (u velké úzkosti): Nehodí se k vám, věřte, dyť je sama takový ďábelsky prudký povahy, že byste se jistě v několika dnech uškrtili! (Naznačuje uškrcení rukama.) Hodí-li se vůbec někomu za ženu, jsem to já, tichej a prostej hoch, kerej na ni nezdvihne ruky, i kdyby kouřovala a škrabala.

VDOVA QUINOVÁ (posadí Shawnův klobouk Kristymu na hlavu): Zkuste přec, mládenče, ty jeho věci, možná, že vám je zapůjčí na odpolední hry. (Strká ho do vedlejší sednice.) Zkuste je a odpovězte teprve, až je zkusíte.

KRISTY (září radostí; těší se z oděvu): To můžu udělat, dyť bych sám rád, aby mě viděla v šatech z příze a v klobouku. (Zajde do sednice a zavře dveře.)

SHAWN (velmi úzkostlivě): Chce, aby ho v těch šatech viděla! Ten se odtud nehne, vdovo Quinová. Vězí v něm půl tuctu čertů a tak uvidíte, že už jinak nebude, a že se ožení s Pegeen.

VDOVA QUINOVÁ (uštěpačně): Inu pravda pravdoucí je, že všecky holky milujou odvahu a nenávidí skety vám podobný!

SHAWN (přechází v beznaději): Ach, vdovo Quinko, co jen bych teď počal? Měl bych chuť ho udat, ale jistě by

utek z kilmainhamský věznice a pak by mě jistojistě sprovodil se světa. Kdybych nebyl tak tuze bohabojnej, měl bych i odvahu vplížit se za něj a vrazit mu vidle do žeber! Oh, Pane, je to smutnej osud, bejt sirotkem a nemít tatíka, na kerýho by si už člověk zvyk a kerýho by moh hravě zabít a udělat se tak hrdinou před tváří celičkýho světa! (Přejde k ní.) Ah, vdovo Quinko, nemůžete si vymyslit nákej prostředek, jak se ho zbejt, a tak mi pomoct? Vždyť jsem vám přece přislíbil tučnou ovci?

VDOVA QUINOVÁ: Inu tučná ovce není tuze velkej dar. Ale co mi dáte, když si ho sama namluvím a vezmu, a tak vás před ním zachráním?

SHAWN (s úžasem): Vy sama?

VDOVA QUINOVÁ: No já! Dáte mi svou červenou krávu a horskýho berana, potom právo na pěšinu přes vaše žitný pole, fůru hnoje okolo svatýho Michaele, a dovolíte mi vykrajovat rašelinu na západní stráni kopce?

SHAWN (září nadějí): Na mou duši to všecko udělám a ještě vám k tomu dám svůj zásnubní prsten a půjčím vám pro něj svůj novej oblek, aby vám vo svatbě nedělal ostudu. A k svatební trachtaci vám dám dvě kozičky a gallon pálenky a na žebřiňáku vám přivezu k svatbě dudáka z Crossmolina anebo Ballina. A dám vám...

VDOVA QUINOVÁ: No, to už stačí! Teď jen hezky zticha, vrací se.

(Kristy se vrací, nové šaty mu velmi pěkně sluší. Quinová, obdivujíc ho, přistoupí k němu.)

VDOVA QUINOVÁ: No, kdybyste se teď viděl, myslím, že byste tak spejch, že byste ani s nikým z nás nemluvil. A věru, byla by škoda takovýhohle junáka jako vy nechat odjet z Mayo do Západního světa.

KRISTY (pyšný jako páv): Taky mě tam nedostanete. Třeba to zde bylo jen ubohý místo, přece se s ním spokojím a usadím se tu. (Vdova Quinová dává znamení Shawnovi, aby je tu zanechal pospolu.)

SHAWN: Dobrá, půjdu zatím a změřím závodistiště, dyž je teď odliv. A nechám vám tu ty svý pěkný šaty a svý požehnání k zápasům. Bůh vás pozdrav! (Vykrouť se ze dveří.)

VDOVA QUINOVÁ (obdivuje Kristyho): Ne, jste vy to teď pěkněj chlapec, mladíku! Sedněte na ňákou chvílku, dyž teď tak nerušeně můžem si trochu popovídat.

KRISTY (nadýmá se): Půjdu teď na návrší, ohlídnout se po Pegeen!

VDOVA QUINOVÁ: Však ešče budete mít času nazbyt, ohlížet se po Pegeen. Vzpomeňte si raděj, jak jsem vám už včera na noc řekla, že my dva bysme byli přec jen nejlepšími soudruhy.

KRISTY: Od nynčka přec budu mít soudruhů dost a dost, když mi kde kdo nosí dobrý věci k jídlu a nejpěknější šaty! (Pyšně vykračuje, jde ke dveřím a utahuje svůj pás.) A to jen proto, aby zhlídli ubohýho sirotka, kerej jednou ranou rozsek vlastního tátu od hora až k pasu! (Otevře dveře, ale hned ustrašen couvne.) Všichni svatí nebešťané! Svatí andělíčkové od trůnu všeho světla!

VDOVA QUINOVÁ (přistoupí k němu): Co se vám tak na-
jednou stalo?

KRISTY: Je to bludnej duch mýho zamordovaného táty?

VDOVA QUINOVÁ (vyhlédne): Co, tu ten pobuda?

KRISTY (divoce): Kde jen ukryju ubohý svý tělo před tím
pekelným strašidlem?

(Dveře se otevrou a starý Mahon stane na prahu.
Kristy uschová se za dveře.)

VDOVA QUINOVÁ (nanejvýš rozveselena): Bůh vás po-
zdrav, chudáku!

MAHON (nevrle): Neviděla jste tu cestou mladíka, buďto
teď ráno, anebo včera, když lehla noc?

VDOVA QUINOVÁ: Jste mi to nákej tuze divnej člověk, ve-
jde do dveří a ani nepozdraví.

MAHON: Viděla jste mladíka anebo neviděla?

VDOVA QUINOVÁ (škrobeně): Jak vyhlíží?

MAHON: Ošklivej mladej poběhlík s širokou hubou a pru-
tem v ruce. Potkal jsem pocestnýho, kerej ho včera na
noc viděl cestou sem.

VDOVA QUINOVÁ: Je doba žnía tu přechází tudy spousta
lidí k parníku do Sligo. Proč se vlastně po něm sháníte,
chudáku?

MAHON: Abych ho moh sprovodit se světa, protože mi
ostřím rejče nakřáp hlavu! (Sejme velký klobouk s hla-
vy a s jistou pýchou ukazuje na lebku, obtočenou ob-
vazy a náplastmi.) Tohle udělal, a teď řekněte sama, ne-
jsem-li já zázračnej chlapík, dyž ho takhle s tou dírou
v kotrbě už deset dní stopuju?

VDOVA QUINOVÁ (oběma rukama vezme jeho hlavu a s nesmírným potěšením ji prohlíží): To byla pořádná rána! A kdo že vás takhle mlac! Nejspíš asi nákej lupič?

MAHON: Můj vlastní syn mě práskl! On je ten lupič a co ešče horšího k tomu! Špinavej, ďábelskej, zajíkavej tulpas!

VDOVA QUINOVÁ (zanechá jeho lebku a otírá si o zástěru ruce): Měl byste se, myslím, chránit a bejt s takovouhle přizabitou lebku opatrněj. Alespoň byste neměl s touhle ranou lízt do slunečního oupalu. Rána byla pořádná, a jistě jste ho asi notně popudil, než se odhodlal zasadit vlastnímu otci takovejhle šram!

MAHON: Cože? Popudil? Já?

VDOVA QUINOVÁ (potěšena): No, jistě. A není to hanba, když takový starý a zatvrdlý lidi tejrají mládež?

MAHON (zuří): Tejrají? Tak? A já se s klackem nazlobil a měl s ním svatou trpělivost, jakou mají jen Boží mučedníci, až teď sám jsem na starý kolena vyhnanej a nemám nikoho, kdo by mi byl podporou!

VDOVA QUINOVÁ (velmi potěšena): Je to svatý zázrak, opravdu, jak špatnost dovede zničit člověka.

MAHON: Snad naposled moje špatnost, ne? Což jsem vám neřek, že on zničil mě, že je lhář, až Pánbůh brání, žvastoun a blázen? Kluk lenoch, kerej nedělá nic jinýho, než nataženej leží v hnědým kapradí a vyhřívá si břicho na slunci!

VDOVA QUINOVÁ: Tak tedy nechtěl pracovat?

MAHON: Starýho čerta pracoval! To byste byla viděla,

jak šfáral do kupy sena jako do mraveniště, nebo jak uhnal poslední naši krávu, až jí zlomil nohu v kloubu! A když nevyváděl těchhle nesmyslů, hrál si se svejma ptáčaty, co si nachytil, pěnkavy a čížky — anebo se šklebil do střepe zrcadla, co jsme měli pověšený na zdi.

VDOVA QUINOVÁ (dívá se po Kristym): A jakým vlastně způsobem bláznil? Snad se tuze honil za holkama?

MAHON (s opovržlivým posměchem): Cože? Ten a za holkama! Jak viděl na vršku červenou spodničku jen se zakmitnout, už byl v seně nebo v roští, a to jste mohla vidět, jak mezi větvicemi a lístky blikal svejma očima a stríhal ušima, jak zajíc z díry. Ten a holky!

VDOVA QUINOVÁ: Tak v tom naposledy bylo opilství?

MAHON: Chyba lávky! Ten nebohej kluk se opil, jak jep přičich k prázdněj pintě. A povídám vám, má zatraceně slaběj žaludek; když jsem mu nedávno dal tři bafy ze svý dýmky, zkroutilo ho to, že jsem zapřáh osla do káry a odvez kluka do ženskýho špitálu!

VDOVA QUINOVÁ (spráskne ruce): To musím přiznat, do dneška jsem o takovýmhle mužským neslyšela!

MAHON: Na to bych chtěl sám slavně přísahat, že jste nikdy o takovým blbci neslyšela — dyť byl terčem ousměšků všech ženskejch z celýho kraje, kde se čtyry baronie stýkají. Ustávaly i v plení na polích, když pelášil mimo, a volaly naň: „Opuštěnej Mahon!“

VDOVA QUINOVÁ: Dala bych celej svět se vším všudy za to, jen abych takovýho chlapce poznala. Jakej vlastně byl?

MAHON: Takovej malej, ničemnej kluk!

VDOVA QUINOVÁ: Tmavo, či plavovlasej?

MAHON: Tmavovlasej a špinavej.

VDOVA QUINOVÁ (přemýšlivě): Tak se mi zdá, že jsem ho viděla.

MAHON (živě): Mladej, ošklivej lump?

VDOVA QUINOVÁ: Ošklivej, pravej šibeničník a vám na vous podobnej!

MAHON: Kterou cestou se bral?

VDOVA QUINOVÁ: Tudy přes kopec, nejspíš, aby stíh pobřežní parník, buďto k jihu anebo na sever.

MAHON: Myslíte, že bych ho ještě dohonil?

VDOVA QUINOVÁ: Kdybyste si nadešel tamhle přes písčinu, teď, kdy je odliv, byl byste tam stejně s ním, protože on si musí po pobřeží zálivu zajít nejmíň deset mil! (Ukazuje ke dveřím.) Jděte jen tudyhle dolů a rovnou za nosem, potom hezky po silnici k severu a hned zase zahněte k východu!

(Mahon ihned se pustí naznačeným směrem.)

VDOVA QUINOVÁ (volá za ním): A dejte mu pořádně na pamětnou, až se s ním sejdete, ale mějte se při tom na pozoru, abyste neměl opletačky se soudem! Byla by to na mou duši po čertech moc žalostná podívaná, vidět soudce v černej čapce číst rozsudek nad takovým starým sekáčem, jako jste vy! (Bouchne dveřma a dívá se chvíli na Kristyho, strachem skrčeného, a pak se pustí do smíchu.) Vy jste tedy živoucí hrdina Západního světa a tam je ten ubohej, mrtvej muž, co jste ho rozsek od hlavy až k pasu jeho kalhot!

KRISTY (vzhledne; potom): Co tomu řekne Pegeen, až to uslyší? Co mi teď asi řekne?

VDOVA QUINOVÁ: Nejspíš vám nakřápně hlavu a vyhodí vás ze dveří, tak alespoň myslím já. Pomoz jí Pánbůh! — Považovala vás za takovýho hrdinu, a vy jste zatím nestyda, kerej si vymejší bajky, že zabil svýho tátu!

KRISTY (obrábí se ke dveřím, takřka němý zuřivostí, sám sobě): Takhle se tvářít, jako by byl mrtvej, a zatím vrátit se k životu a pronásledovat mě, jako stará lasice pronásleduje krysu! A ještě mi sem přijde natropit různic mezi mnou a nejkrásnějšíma ženskejma v Irsku, když sám je mrchovina, jakou jen hodit do moře...

VDOVA QUINOVÁ (s předhůzkou): Jen co je pravda, tuze pěkná řeč jedinkýho syna starýho táty!

KRISTY (vyhrkne): Jeho jedinkýho syna? Tak? Chtěl bych ho vidět s jedinkým jen zubem v dásni, a ten aby ho bolel — s jedinkým jen okem, a tím aby viděl sedmasedmdesát čertů v každinkým záhybu silnice — s jedinkou jen nohou, a to dřevěnou, aby na ní moh dobelhat do svýho prašivýho hrobu! (Vyhlédne) Tamhle kráčí zrovna pěšinou! Kéž by Pánhůh ráčil seslat mocnou vlnu, kerá by ho smetla se světa!

VDOVA QUINOVÁ (pohoršena): Co pak se nestydíte? (Položí mu ruku na ramena a obrátí ho k sobě.) Co je vám vlastně? Dyť vy div nebrečíte!

KRISTY (v žalné beznaději): A jak by ne? Což jsem neviděl poprvně v životě, jak světlo lásky září z hvězdy vědění, jejího čela, a neslyšel jsem slova, o jakejch by člo-

věk myslil, že je jen svatá Brigita vypouštěla z úst, když mluvila se svatejma neviňátkama? A teď se dopálí a počtí mě nadávkama, jakejma stará baba uctívá nákolenicí stíženého osla, když nechce táhnout do vrchu!

VDOVA QUINOVÁ: To je mi trochu básnický žvastání o holce, kerou můžete denně vidět, jak se drbe a škrabe, a kam se hne, tam s sebou zanáší puch z kořalky, kerou za pultem nalejvá!

KRISTY (netrpělivě): Holce, jako ona, by slušelo, i kdyby v samým nebi nad námi nalejvala kořalku — ale co já si teď počnu, to mi povězte? Já, hotovej zázrak, kerej nebe opustilo za jedinkej den!

(Zdáli doléhá hlahol dívčích hlasů.)

VDOVA QUINOVÁ (vyhlédne a spěšně běží k němu): Počnete asi, myslím, totéž, co já si počala, když jsem se zbyla muže. Vidíte, tak tu už moc a moc dnů samotinká žiju, někdy vesele si na sluníčko vyběhnu, tu i tam si spravím punčochu, nebo si něco zašiju, a někdy se zas smutna dívám na skunery a jednostěžňáky i rybáky, jak plachtijou na vodě, a vzpomínám, co tam dole pěkných zarostlých chlapíků, i jak se hbitě otáčijou — a já tu léta smutná, samotná, opuštěná vdova!

KRISTY (se zájmem): To jste tedy takhle jako já —

VDOVA QUINOVÁ: No právě, že jsem jako vy, a proto taky vás mám ráda a tam ve svém domečku bych vás mohla tuze dobře opatřit; pak by se nikdo neptal, jste-li vražedník anebo něco jinýho.

KRISTY: Ale co budu dělat, opustím-li Pegeen?

VDOVA QUINOVÁ: Mám pro vás dost lehký a drobný práce. Můžete sbírat mušle a mlít je na prášek, na obilní našeho domečku; potom můžete vystavět husám chlívky, anebo potáhnout novou kůží můj starej člun. A třebaš byl můj domek vzdálenej všech chat, ať s tý anebo s tý strany, přec se u mýho kolovratu sejdete s nejmoudřejšíma mužskejma, to vám povídám! A tak my oba, vy i já prožijem nejkrásnější chvílky v šeptání a milování...

HLASY (volají zdáli): Kristy! Kristy! Mahone! Kristy!

KRISTY: Je to Pegeen Mike?

VDOVA QUINOVÁ: To budou asi ty mladý holky, chcou vás nejspíš dovíst dolů na hřiště. Co tedy chcete, abych jim teď řekla?

KRISTY: Pomozte mi vyhrát Pegeen, protože mimo ní nedbám o nic jinýho. (Vdova Quinová vstane a přejde k oknu.) Pomozte mi vyhrát Pegeen a já budu Boha vzývat, aby k vám vztáh svou milostivou ruku, až budete na smrtelný posteli, a ved vás rovnou do zahrady ráje a v nebesa před stolicí Syna svatý Panny!

VDOVA QUINOVÁ: To je ňáký zařikání!

HLASY (ozývají se blíže): Kristy! Kristy! Mahone!

KRISTY (rozčilen): Už jsou tu! Pro lásku Kristovu, chcete přísahat, že mě zachráníte a že mi pomůžete?

VDOVA QUINOVÁ (chvíli na něho pohlíží): Pomůžu-li vám, chcete přísahat, že mi postoupíte právo cesty, jak si přeju, že mi dáte horskýho berana a fůrku hnoje o svatém Michaelovi, jak se tu v stavení usadíte?

KRISTY: Při všech divejch živlech a při všech hvězdách

černý noci přísahám!

VDOVA QUINOVÁ: Tedy o starým ani muk, a tak se Pegeen o ničem a o celý tý vaší historii nedoví ani do soudného dne!

KRISTY: Ale kdyby se nákou divnou náhodou sem vrátil?

VDOVA QUINOVÁ: Tak budem oba přísahat, že je to ztřeštěnec, a ne váš táta. Vsadila bych krk, že jsem ho dnes už viděla, jak tam na písčině zuřil!

(Děvčata vběhnou do šenkovny.)

SUSANA: Tak pojďte už dolů na hřiště! Pegeen vzkazuje, abyste už šel!

SARA: Už započali skákat o ceny a my vám připravily pěkněj žokejskej oblek k závodům na mezcích. Ten se vám jistě moc dobře hodí!

HONORA: Tak jen už pojďte!

KRISTY: Je-li tam už Pegeen, no tak taky du!

SARA: Stojí dole na cestě a dobírá si Shawn Keogha.

KRISTY: To už letím! (Vyběhne, následován děvčaty.)

VDOVA QUINOVÁ: Dobře, ať už to dopadne, jak dopadne, bude to přec jen tuze pěkná věc, když tu konec konců nebude živý dušičky, kerá by ho politovala a ujala se ho — jenom já, ubohá opuštěná vdova, co svý děti pochovala a svýho muže připravila na krchov!

(Jde za ostatními.)

D Ě J S T V Í T Ř E T Í

(Táž scena jako v předcházejících dějstvích. — Jest k polednímu téhož dne.)

JIMMY (vstupuje, jest poněkud opilý a volá): Pegeen! (Přejde ke dveřím vedlejší světnice.) Pegeen Mike! (Vrátí se.) Pegeen! (Vstupuje Philly, rovněž opilý.) Neviděls jí?

PHILLY: Neviděl, ale poslal jsem Shawn Keogha s vozíkem a oslem, aby ho přivez. (Zkouší zásuvky almárky, jež jsou zavřeny.) Není-li to ostuda, takhle se zčinit hned po ránu, po hlídání u mrtvého. A ta čertova holka se splaší po mladým ničemovi a jen za ním běhá; není to hanba? Tady všecko zavře, až člověk může pojit žízni, a nikdo tu, kdo by mu pomoh!

JIMMY: Jakej zázrak, že se po kloučkovi plaší, dyž tam dole chlapíka s ruletou přived na mizinu, zrovna jako toho, co u něj hází kroužky. Budkáři s kohouty rozbil nos a v sportech vyhrál na celý čáře; v běhu o závod, v skákání, tančení a sám Pánbůh ví, v čem ešče! Povídám, ten kluk má z pekla štěstí!

PHILLY: Inu, když i tak, však mu ešče může spadnout s

kopejtka — nevypraví ze sebe deset slov, aby se neholedbal, jak zabil svého tátu a jaká to byla rána rejčem, dyž to udělal!

JIMMY: Však vlastní chvástání nepřivede člověka na šibenici, a jeho tatík je už asi dávno shnilej!

(Starý Mahon zvolna kráčí podle okna.)

PHILLY: Ale řekněme, že někdo bude na tom poli přeorávat brambory, a řekněme, že svým dlouhým rejčem vyhodí ty dvě půlky lebky do vzduchu. Co tomu pak řeknou v novinách a u slavných ouřadů?

JIMMY: Řeknou asi nejspíš, že to byl nákej starej Dán, kerej tu zahynul v povodni. (Starý Mahon vstoupí a tiše usedne u dveří. Naslouchá hovoru.) Cos nikdy neslyšel o těch lebkách v Dublině, srovnanejch pěkně v řadách, jako modrý hliněný džbánky v chatách v Connaughtu?

PHILLY: A ty tomu věříš?

JIMMY (svárlivě): Což je neviděl jeden mládenec, kerej přijel ze žní parníkem z Liverpoolu? „Tam je mají, povídal, aby dokázali, jak velký lidi bejvali dřív na světě. Bílý lebky a černý lebky a taky žlutý, a některý prej mají všecky zuby a některý jen po jednom.“

PHILLY: To může bejt i pravda, dyž sem byl ešte kluk, byl za našim domem krchov, a tam byly zbytky člověka, kerej měl stehenní hnáty dlouhý jak tvoje ruka. To ti byl strašnej chlap, povídám, a tak jsem leckterou krásnou neděli ze špásu dal ty kosti dohromady, a tos měl vidět, jak se to lesklo na slunci! Tak pěkný lidi dnes už nepotkáš ani v městech celého světa.

MAHON (vstane): Tak, myslíte? Podívejte se jen tu na tuhle lebku a řekněte, najdete-li někde jí podobnou? Je rozkřáplá jedinkou ranou rejčem!

PHILLY: Pane na nebi! A kdo vás takhle zvohavil?

MAHON (v triumfu): Můj vlastní syn mě takhle zvohavil! Věřili byste tomu?

JIMMY: Inu všelijaký zázraky se dějou na světě.

PHILLY (s podezřením): A jak se to vlastně stalo?

MAHON (chodí světnicí): Proputoval jsem po svých sto a několikrát dvacet dlouhejch mil, vyspal se v čistejch postelích a čtyřikrát denně jsem si nacpal žaludek, a nic jsem nedělal, než že jsem celej ten příběh vyprávěl v celej nahej pravdě! (Přistoupí k nim, trochu dotěrně.) Dejte mi doušek kořalky a vypovím vám to!

(Vejde vdova Quinová a ustrašena stane za Mahonem. Mahon stojí proti Jimmymu a Phillymu, ti jsou po levé straně.)

JIMMY: Tu, řekněte tej za váma! Má jistě nákou lahvicí zastrčenou pod svým shawlem.

VDOVA QUINOVÁ (spěšně přejde k Mahonovi): Už jste tu zas? Tak jste ani dál nešel?

MAHON: Zhlídl jsem pobřežní parník, jak to nabírá okolo, a když jsem zrovna dostal palčivou žízeň a do kolena křeč, řek jsem si: „Čert aby se za klukem pachtil,“ a tak jsem se vrátil. (Dívá se jí pod shawl.) A teď mi dejte krůpějky, jsem celej zmořenej tím blouděním, v outerý to bylo tejden, co jsem na pouti.

VDOVA QUINOVÁ (vezme s pultu sklenky, lichotivě):

Tak si tu pěkně sedněte k ohni a dopřejte si pohodlí. Ráda věřím, že jste zmořenej tím věčným putováním a honěním, a to pořád na slunci! (Nalije mu kořalky z kamenného džbánu, jež přinesla.) Tu doušek pro vás, aby vám k štěstí šel a k duhu a na dlouhej život!

MAHON (hltavě vezme sklenku a usedne u ohně): Bůh vám požehnej!

VDOVA QUINOVÁ (pokyne mužům a tajně jim šepce): Víte, co v tom vězí? Toho chudáka se chytá fantas; vždyť jsem ho právě před chvílí zastihla, jak vyprávěl rozvlíklou příhodu, jak ho chtěl jeden spravovač kotlů utlouct. Potom doslech o Kristym a jeho hrdinským činu, a tak teď chodí a povídá, že mu vlastní jeho syn nakráp leb! Takovejhle fantas je tuze povážlivej a uvidíte, že jistojistě ještě někoho zabije v domnění, že je to on, co ho tak zkřesal!

JIMMY (zcela přesvědčen): To je na mou duši moc povážlivý! Znal jsem jednu člověka, kerej byl kopnutej do hlavy červenou kobylou, a potom chodil a na potkání zabíjel koně, až potom sněd kolečka z nástěnných hodin a pak umřel.

PHILLY (podezíravě): A viděl Kristyho?

VDOVA QUINOVÁ: I kdež! (S varovným gestem.) Ani mu na něj nevzpomínejte, sic dojde-li k nějakýmu mordu, budete mít taky oplétání s ouřadem. (Ohlédne se po Mahonovi.) Kšš! Poslouchá nás! Teď chvíli mlčte, já ho zatím upokojím a všecko z něho vytáhnu. (Jde k Mahonovi.) No, jak se vám teď vede, pane? Jste už spokojenej?

MAHON (kořalka počíná naň již působit): Jak pak spokojenej — dyť je to přesmutná historie, bejt teď v stáří takhle bez pomoci, dyž jsem ho od první chvíle narození opatroval a živil, a kluk blbá se ve škole ani druhý čítanky nedočkal. Už je tomu moc a moc dnů, co přišel posledně ze školy, nohy ho sotva nesly a po těle měl modřin od vejprasku jak kotlářskej mezek! Jo, jo, je to tuze smutný, že mnohej musí vidět, jak vlastní jeho tělo a krev na něj vražednou ruku zdvihá, a mnohej pak ještě, opuštěnej k tomu, musí v mrtvý noci ve svým vlastním nářku najít smrt!

VDOVA QUINOVÁ (v rozpacích): Když vás tak slyším klidně hovořit, ani bych neřekla, že jste to vy, co tu šel ráno mimo.

MAHON: Toť se ví, že jsem to já! Nebohá troska třikrát dvacíti let. Je to bída, tak dlouho žít, povídám vám, dyž člověk vidí, že vlastní děti jsou naň jako psi a ešče hůř, a vy ste se přece snažila, co jste mohla, bitím a nadávkama a Pánbůh ví, čím ještě, udělat z nich pořádný lidi!

PHILLY (Jimmymu): Ten člověk je dočista rozumnej. (Vdově Quinové.) Zeptejte se ho, jakej vlastně byl ten jeho syn?

VDOVA QUINOVÁ (Mahonovi, s významným pohledem): Byl váš syn, ten co vás uhodil, tak asi jedenadvacetiletej, moc dovednej v skákání, dostizích, a vůbec takovej — no, hodně „do větru“, jak se říká?

MAHON (obrátil se k ní a zuřivě křičí): Což jste neslyšela, když jsem povídal, že to bylo největší hovado mezi všema

lidma? Však už dnes jistě asi poznal, co to je, bejt opuštěným sirotkem, když kde kdo, mladí, staří tropí si z něj blázný a klejí a nadávají mu a kopaj ho jak prašivýho psa!

(Zvenčí, zdáli zazní jásavé volání.)

MAHON (přiloží ruce k uším): Při všech svatejch na nebi, proč tam dole tak křičej?

VDOVA QUINOVÁ (s potlačovaným smíchem): Oslavujou mladýho chlapíka, hrdinu sportovních her Západního světa!

(Nový jásot.)

MAHON (jde k oknu): Srdce se mi tím řvaním rozskočí, v mozkovici mi tluče a hučí už přes tejden. — To jsou tam dole dostihy?

JIMMY (dívá se otevřenými dveřmi): To si myslím! Teď zrovna mu pomáhají na mezka. To je on, přeborník, ten na tom kopavým mezku.

MAHON (zaražen): Tam ten mladík, povídáte? Na mou duši, kdybyste řekli, že je blázen bláznivej, chtěl bych slavně přísahat, že je živoucí podobou mýho zbloudilýho syna. (Sáhne si na hlavu, neklidně.) Tak si myslím, že sejdu dolů, podívat se na ty dostihy.

VDOVA QUINOVÁ (ho zadrží, ostře): Nikam nesejdete! Uděláte nejlíp, postrkáte-li se silnicí do Belmulletu a nebudete zbytečně okounět v místě, kde není koutku, kam byste hlavu položil.

PHILLY: Nedbejte těch jejích tlachů! Vylezte si tuhle na lavici a přehlídnete vše odtud. Pospíchají, aby skončili,

než nastane příliv, a než byste se tam přes skaliska do-
belhal, bylo by po komedii!

MAHON (vyleze na lavici, vdova Quinová vedle něho):
Opravdu, tuze pěkněj výhled, až na samej okraj moře!
Aá, teď už vyrazili — je napřed — vede! Kdo vlastně je
ten mladík?

VDOVA QUINOVÁ: Přeborník světa, dyť vám to povídám,
a na celej širej zemi není dnes nic, co by pro něj dobře
nedopadlo!

PHILLY (zaujat dostihy, vyhlíží): Tu se podívejme! Jsou
mu v patách!

JIMMY: To má už vyhraný!

PHILLY: Dopřej si času, Jimmy Farrelle! Ešče je brzo na
rozsudek!

VDOVA QUINOVÁ (křičí): Koukejte, jak „veme“ tu ohra-
du! Tomu se už říká „jízda“!

JIMMY (jásá): Vítězství! Vítězství tomu statečným mlá-
díkovi!

MAHON: Už chyt i třetího!

JIMMY: Teď je šmahem veme u huby!

VDOVA QUINOVÁ: To si myslím, a kdyby jich bylo dva-
cet, všechněm nařeže!

MAHON: A ten mezek vyhazuje, jak by chtěl skopat hvě-
zdičky se samýho nebe!

VDOVA QUINOVÁ: Byl to skok! (V rozčilení přidrží se
Mahona.) Pane na nebi! Spad — je na zemi! Už — už
zase leze na zvíře! Na mou věru, že je ešče všecky nechá
za sebou?

JIMMY: Koukejte, jak do zvířete bije!

PHILLY: A ty holky, horačky, jsou celý zfantěný!

JIMMY: Poslední zatáčka! Už jim otevřeli kládu u cíle!

MAHON: Ale ten uzounký průchod! Že sjede do močálu!
(Současně s jásajícím davem.) Brávo! Brávo! Už je zase má!

JIMMY: S prvním hlava vedle hlavy!

MAHON: Znamenitej klučina! Pekelný plameny! Už je u cíle!
(Velký jásot na pobřeží, jehož se i všichni uvnitř zúčastní.)

MAHON (váhavě): Co to? Zdvíhají ho na ramena, jdou s ním sem! (S výbuchem zuřivosti a úžasu zároveň.) Dyť je to Kristy! U všech hvězd na nebi, poznávám ho už po jeho prskání, a třeba by takhle rozkročený seděl na samým měsíci!

(Seskočí s lavice a běží ke dveřím, vdova Quinová ho zavčas zadrží a tlačí zpět.)

VDOVA QUINOVÁ: Zůstaňte hezky, kde jste, a utište se! to není váš syn. (Jimmymu) Zadržte ho, povídám vám, sic dostanete nejmíň měsíc, že jste nezabránili vraždě, a peněžitou pokutu eště k tomu!

JIMMY: To ho rač podržím! (Drží Mahona.)

MAHON (chce se vyprostit): Pusťte mě, lidičky, pusťte mě!
Ať si dnes konečně schladím žáhu na jeho hlavě!

VDOVA QUINOVÁ (třese staříkem, mocně): To není váš syn, povídám vám to znova! Ten mladík tam si chce vzít dceru z tohohle domu, a to je tuze pěkněj dům, s pěkným obchodem, výčepní licenci a zásobou kořalek k tomu!

MAHON (překvapen): Co? Ten pitomec že si má vzít pořádnou holku s penězma? Což jsou tu všichni potrhlí? Anebo jsem snad zabloudil do nějakýho ženskýho blázince?

VDOVA QUINOVÁ: Sám jste potrhlej tou ranou, co jste dostal do kotrby! Ten hoch tam je hrdina Západního Světa!

MAHON: Dyť přece vidím, že je to můj kluk!

VDOVA QUINOVÁ: Že jste potřeštěnej, to asi vidíte! (Jásot zdola) Slyšíte, jak ho na zatačkách cesty oslavujou? Což jste právě sám neřek, že váš syn je tulpas a nemehlo? Jak pak by tedy ti lidé tu mohli oslavovat nějakýho pitomce od narození?

MAHON (zmaten a zničen): Snad je to opravdu nemožný, že by ten chlapík tam byl můj kluk. (Nový jásot) Nad tím by jistě nikdo takhle nejásal. Oh, už vidím, že jsem potrefenej bláznovstvím, kerý postraší celej svět! (Usedne s hlavou v dlaních.) Však jsem už jednou viděl deset červených ďáblů, jak se chystají zakorkovat mou duši do láhve od pálenky, a jindy zas jsem viděl krysy, velký jako lišky, jak mi vyssávají krev života z lalůčku ucha, ale nikdy eště, do dnešního dne nepoplet jsem si toho hloupýho tulpasa s opravdovským mužem! Už vidím, že je se mnou konec!

VDOVA QUINOVÁ: A byl by to div, když máte takovou díru v mozkovici?

MAHON: To zrovna nějaký morový úžeh mě sprahl i jeho, neboť do dneška jsem nikdy nebláznil, ba ani tenkrát

ne, když jsem jednou tři týdny pil s limerickejma hol-
kama a špásoval s nima od večera do rána. (Vdově Qui-
nové) Je můj pohled zmatenej?

VDOVA QUINOVÁ: Toť se ví, že je. Jste takovej chechta-
vej potřeštěnec, to pozná každý dítě.

MAHON (vstane, poněkud veseleji): To tedy nejlíp udělám,
když zajdu do okresního chudobince. Tam mě nějako
uvítají, to vám můžu říct už napřed — (s velkou pýchou)
protože to je ukrutnej a strašnej případ, jako se mi už
stalo, když jsem tam byl posledně. Zuřil jsem a řval, až
mi oblíkli kazajku se svázanejma rukávama a sedm
doktorů zapisovalo mý řeči do velký tištěný knihy. Vě-
řili byste tomu?

VDOVA QUINOVÁ: Poslouchejte, jste-li už takovej živej
zázrak, uděláte nejlíp, uklidíte-li se co nejdřív. Naši hoši
vám tu jednou chytli takovýho pomatence a tak dlouho
chudáka kamenovali, až v zuření a supění jim utek a
utopil se v moři.

MAHON (filosoficky): Ba, svatá pravda! Z lidí se stávají
ďasi, když člověk ztratí trochu mozku. Tak mě jen pusťte
ven, vytratím se někudy vřesovím, abych je radš ani ne-
potkal.

VDOVA QUINOVÁ (vystrkuje ho ze dveří): To uděláte
zrovna dobře. Běžte hezky na pravo a živá duše vás ne-
zhlídne.

(Mahon odběhne.)

PHILLY (rozmyslně): Poslouchejte, vdovo Quinová, tak
se mi zdá, že máte něco za lubem! Půjdu však za ním,

dám mu náký sousto a dopřeju chvilky odpočinku. Potom nejlíp uvidíme, je-li pomatenej anebo tak rozumnej, jako vy sama.

VDOVA QUINOVÁ (pozlobena): Chcete-li s tím dědkem něco začít, radím vám dobře, dbejte především svý vlastní kůže! Přeslech ste, jak povídal, že na něj časem chodí zuřivost?

PHILLY: Nepřeslech a pamatuju si ledacos, co povídal. Však taky myslím, že se ešče dneska, než noc přikvačí, nějako pobavíme! (Vyjde)

JIMMY: Na mou duši, Philly je tuze domejšlivej člověk a k tomu taky trochu trklej. Jak by moh ten blázen mít zdravej rozum, když mu skorem vyčuhuje z kotrby? Půjdu za nima, jsem zvědavej, jak se s tím staříkem dorozumí!

(Vyjde; vdova Quinová uschová láhev s pálenkou za pultem. Venku se ozve hluk a ryk.)

HLASY: No, tu ho máme! Znamenitej skokan! A jakej jezdec! Pravej šampion! Zlatej klučina! Vneste ho dovnitř!

(Kristy v žokeyském obleku, Pegeen Mike, Sara a ostatní holky se zástupem mužů a hochů vhrnou se dovnitř.)

PEGEEN (zástupu): Teď se hezky klidte a neničte jeho zdraví; vidíte přec, že je celej spocenej! Jděte, povídám, a odbuďte si zatím svý přetahování provazu! Nechte ho na pokoji, alespoň než osuší svou kůži!

ZÁSTUP: Tu jsou ceny, co vyhrál! Dudy! Housle, co na ně před lety hrál jeden potulnej básník. A tu rovná hůl

z trnčí, s třema trny, takovou možno vypráskat z Dublina města všecky školomety.

KRISTY: Tak vám všem moc pěkně děkuju! (Přijímá dary.) Kdybyste byli mohli vidět ránu, jakou jsem před několika dny uštědřil, jistě byste řekli, že to, co jsem dnes dokázal, je náramná hloupost!

VEŘEJNÝ VYVOLAVAČ (venku zvoní a provolává): Pozóóór, kde je kdo! Poslední číslo dnešního programu! Přetahování provazu dole na louce! Pojdte všichni! Nejkrásnější příležitost k proslavení se pro všecky muže z Mayo!

PEGEEN: Tak jen hybaj pryč² a dopřejte mu odpočinku, aby se moh alespoň osušit! Ven, povídám, dnes už nehne prstem, tak se jen klidte! (Vyhání zástup, vdova Quinová následuje.)

MUŽI (na odchodu): Tak tedy pojdme! S Bohem zatím! Zdrávi byli!

PEGEEN (záříc, otírá Kristymu svým shawlem tvář): Jste to na mou věru mládenec! A věřte, zažijete ode dneška hojně utěšených chvil, když jste chlapík, kerej nedbá ani poledního vedra a v potu tváři dobude tak drahejch cen!

KRISTY (zálibně se na ni dívá): Zažil bych jistojistě moc a moc utěšenejch chvil, jen kdybych vydobyl korunu všech cen, cenu, po kerej prahnu, a tou je váš slib, že si mě vezmete za čtrnáct dní, jak jen bude naše svatba veřejně vyhlášena!

PEGEEN (ustupuje od něho): Jak se opovažujete vynucovat na mně takovejhle slib, když každý ví, že mě opustíte

a poběhnete za někerou holkou ve svý domovině, jen co tatík bude čtyry anebo pět neděl v hrobě tlít.

KRISTY (rozhorleně): Já že vás opustím a poběhnu za jinou? Tak je tomu? (Jde za ní.) Neopustím, a až za čtyry anebo pět měsíců se oteplí, budeš to ty, a jen ty, co se mnou bude kráčet po břehu Neifinu za noční rosy, když sladký vůně ponosou se z luk, a snad uvidíš i zářivej novej měsíc, jak zapadá za hory!

PEGEEN (čtveračivě naň hledí): Tak takovouhle pytláckou lásku mi nabízíte, Kristy Mahone, na břehu Neifina, a v tmavej noci?

KRISTY: Však čerta budeš dbát, je-li pytlácká ta moje láska anebo třebaš hraběcí; jen až ucejtíš, jak moje ruce svírají tě v pase, až hubičkama zavřu tvý vyšpulený ústa, že věř, mi bude vlastního Stvořitele líto, protože už takový dlouhý věky sedí na svým zlatým trůně sám a sám!

PEGEEN: To by bylo arci tuze hezký, Kristy Mahone, a jsem taky jista, že by si mnohá holka srdce uběhala, jen aby našla tobě podobnýho v pěknějch řečích a výmluvnosti.

KRISTY (povzbuzen): Počkej jen, co ti teprve napovídám, až se tak budeme samotní procházet v Erris o Velkém Pátku: až budem ze studánek dlaní vodu nabírat a líbat se navlhlejma rtoma, nebo pohrávat si na výsluní v pasekách — ty s pentlí na krku, natažená na zádech a z polovice zahrabaná v divokejch květinách!

PEGEEN (pohnuta jeho tónem, pološeptem): To by bylo opravdu moc krásný!

KRISTY (u vytržení): Kdyby biskupové v zlatejch mitrách tě tak viděli, jistě bylo by jim jak svatejm prorokúm, a jistě by prolomili mříže ráje, jen aby shlédli okem krásnou paní, Helenu z Troje, jak tam přechází tam i sem s kytkou ve svém zlatým shawlu.

PEGEEN (v opravdové něžnosti): Co je vlastně na mně, Kristy Mahone, že jsem hodna přízně chlapíka, jakýms ty? Chlapíka, jenž dovede tak pěkně, po básnicku mluvit a při tom je ve svém srdci tak statečnej?

KRISTY (šeptem): Což z pouhýho tvýho srdce nezáří světlo sedmera nebí, tak že mi bude jako lampou andělskou, a bude mi svítit, i kdybych byl daleko od tebe v tmách, třeba až v Owen, anebo v Carrowmore, lapaje tam bodcem lososy?

PEGEEN: Kdybych byla tvou ženou, Kristy Mahone, chodila bych s tebou za takovejch nocí, a to bys teprv poznal, jak dovedu si tropit blázně z hlídačů a hajnejch, i jaký směšný přezdívky mám pro nebeský hvězdičky.

KRISTY: Se mnou že bys chodila? Snad potkat smrt v nějakým takovým krupobití, anebo v studenej ranní mlze?

PEGEEN: Však obā bysme lehko našli útulek i v nepatrným roštisku — (náhle úzkostlivě) však to je jen klábození, Bůh můj svědek; tohle je příliš ubohá chata, než aby hostila tak statečného a pěkného chlapíka, jakýms ty!

KRISTY (ovine své rámě kol jejího pasu): Bůh můj svědek, kdybych nebyl tak dobrej křesťan, na nahejch kolenou bych modlitby odřikával i Otčenáše ku každému víchu

slámy, co přikrejšvá tvou střechu, a ku každému oblázku, kerým je vydlážděna stezka k tvým dveřím!

PEGEEN (záříc): Kéž je tohle všecko pravda, Kristy Mahone, a hned svíčky zapálím na poděkování Pánubohu za ten zázrak, že tě sem k nám z jihu přived právě teď, kdy všecko moje vybavení je nakoupeno, a tak se můžeme vzít třeba hned a nemusíme vůbec ani otálet.

KRISTY: Je to zázrak Boží, a to je svatá pravda! Dyť jsem tak dlouho se plahočil a tak dlouho putoval a ani jsem nevěděl, že se pořád víc a víc blížím tomuhle svatému dnu!

PEGEEN: A já nebohý děvče tak často jsem toužila pustit se za moře a vzít si tam bohatého žida s desíti sudy dukátů, a taky jsem ani netušila, že mládenec tobě podobnej se bere ke mně pořád blíž a blíž, tak jako ty Boží hvězdičky.

KRISTY: A pomysli taky, že já po dlouhý léta naslouchal mnohejm ženskejm, jak k nečistejm bláznům hovořily, ale teďka poprvěj slyším sladkej hlásek, jako je tvůj, hovořit pro mý vlastní potěšení!

PEGEEN: A pomysli taky, Kristy Mahone, že tak sladce hovořím já, já, známá po všech sousedních obcích svým kousavým jazykem! Bůh můj svědek, ale srdce je jistě opravdukej zázrak, a proto i myslím, že takovejhle statečnej párek milenců, jako jsme my dva, Mayo od týchle hodiny už víckrát neuzří. (Zvenčí se ozve píseň opilce.) To se táta vrací od hlídání, až se vyspí, povíme mu o všem, to s ním snad bude pojednání. (Odskočí od Kristyho.)

MICHAEL (venku, zpívá):

„Žalářník i strážce,
nás zase lapnou hned,
a jako arrestanty
přivedou v poutech zpět!“

(Vstoupí, podporován Shawnem.)

„Tam na slámu nás hodí,
oblíknou v hnědej šat...“

(Shlédne Kristyho, vrávoraje jde k němu a podává mu ruku. Pegeen a Shawn zatím hovoří na levo od obou.)

MICHAEL (Kristymu): Požehnání Boží i všech svatejch andělů na tvou hlavu, mladíku! Však jsem už doslech, jaks tam dole vyhrál všecky hry! Na mou duši, není-liž to škoda a hanba zároveň, že jsem tě nevzal s sebou, hocha tak silnýho a pěknýho, k hlídání u Kate Cassidyové. Takovýhle hlídání u mrtvýho a takovouhle pitku tak hned nevidět! A když jsme dnes k polednímu ukládali její kosti do ouzkýho hrobu, ať mě ďas, pět chlapíků — možná taky, že jich bylo šest, natáhlo se na svatou hlínu krchova a nehnuli oudem ani jazykem!

KRISTY (neklidně pozoruje Pegeen): Opravdu?

MICHAEL: No toť se ví, a nejste-li vy to ňák vypočítavej pleťchář, pochovat svýho tatíka jen tak ledabyly, kdežto ste měl právo naložit ho na hřbet kerryskýho mezka a přinést nám ho sem na Západ, jak za starejch dob udělal svatej Josef. Tak jsme mu mohli dopřát řádnej po-

hřeb, a ne aby tlel někde na poli, kde duše křesťanská jedinou pořádnou kapku na věčnou jeho slávu nevyhlízla!

KRISTY (příkře): Ať hnije, kde leží, pro lidi jemu podobný je to dost dobrý!

MICHAEL (poklepává mu po zádech): U všech všudy, jste mi to ňák zatvrzelej vražedník! A pomoz Pánbůh hospodáři, u kterýho jednou zaklepáte pro ženskou k ženění. (Poukazuje na Shawna.) Tu se podívejte na tohohle skromnýho a nesmělýho křesťana, toho jsem vyvolil za muže pro svou dceru, a jak dnes dostanu těžce zaplacenou svatou dispens, hned budou slavit svatbu!

KRISTY: Tak vy chcete ještě dnes provdat svou dceru?

MICHAEL (vzpamatuje se poněkud ze své opičky): Toť se ví, že chci! Třeba že jsem trochu eh — tento — přece nejsem tak hloupej, abych nechal svou dceru žít jedinkej den s takovýmhle ničemou, jako jsi ty, pod jednou střechou!

PEGEEN (rázem opustí Shawna): A je to pravda, že dostanete dispens?

MICHAEL (vítězně): Otec Reilly mi ji zrovna předčítal v tuze krásnej latině. „Přišla v pravej čas, povídal, tak je narychle oddám, jinak by ten mladej tlučhuba ešče převrátil celej svět vzhůru nohama!“

PEGEEN (prudce): To už pravej čas zameškal, neboť tu, Kristy Mahon, je mladík, kerýho si teď vezmu.

MICHAEL (s hrůzou): Jak? Toho chceš udělat mým synem, když ešče na něm neuschla krev vlastního tatíka?

PEGEEN: Proč ne? Či nebyl by to smutnej osud pro holku,

vzít si takovýhohle hastroše, kerej neumí kloudně promluvit a nemá v sobě za mák odvahy a divokosti?

MICHAEL (vzdychaje a hekaje klesne na židli): Pane na nebi! Jseš dcera pohana, že mi takhle otrásáš osrdím, a to zrovna, když jsem zmoženej a obtíženej chlastem? Chceš, aby mě trefil šlak, nebo abych až do kuropění svíjel se v srdečních křečích a trhal sebou a řval? Nemáš slova, kerým bys mně pomoh, Shaneene? Co pak nejsi za mák žárlivej?

SHAWN (v žalostné beznaději): Bojím se žárlit na chlápika, kerej zabil vlastního tátu.

PEGEEN: No, to by byla pěkná rozkoš, oženit se s takovým jako ty! Teď teprv vidím, jak je ten svět plnej nebezpečí pro ubohou, osiřelou holku, a taky vidím, jaký je to požehnání, že jsem si tě nevzala dřív, než on sem od severu anebo jihu připutoval.

SHAWN: Je to tuze smutný, že zdviháš z prachu silnice tuláka, Bůh milej ví, odkud přivandrovalýho.

PEGEEN (žertovně): A ty se domejšlíš, žes nějakej krasavec, s jakým by bylo rozkoší procházet se v jarní neděli pod širým nebem? Ty, kerej nebohý holce spíš připomínáš volskou kůži než růži anebo lilii?

SHAWN: A moje láska a svatá dispens a párek jalovic, co přináším do hospodářství, a zlatej prsten, to všechno není nic?

PEGEEN: Proto právě se mi zdá, žes pro mě tuze vzácnej, Shawn Keoghu z Killakeenu, a že bude líp, najdeš-li si nějakou zářivou dámu z plání v Meathu, s celým stádem

krav a volů, ověšenou diamantovejma šperky matky samýho faraona. Taková se ti hodí, Shaneene. Tak hojně štěstí a už s Bohem! (Ustoupí za Kristyho.)

SHAWN: Ani nevyslechneš, když ti povím, že...

KRISTY (divoce): Nech toho všeho, mladíku, sic k dnešním svejm činům připojím ešče vraždu!

MICHAEL (s výkřikem vyskočí): Co? Vraždu? Což jste se tu všichni zbláznili? Má se tu vraždit, když dům je po střechu přeplněn pálenkou, připravenou k noční slavnosti? Strkejte se dolů na pobřeží, chcete-li se rvát, tam stoupající příliv zahladí každinkou stopu po člověku! (Strká Shawna proti Kristymu.)

SHAWN (vyprostí se a uteče za Michaela): Nechci se s ním rvát, Michaeli Jamese! To budu raděj žít jak smutnej mládenec a užírat se žárlivostí až na konec svejch dnů, než postavit se divokýmu zuřivci, kerej, sám Pánhůh ví, odkud sestoupil! Prašť ho rači sám, Michaeli Jamese, sic přijdeš o moje spřežení jalovic i o mýho modravýho bejka ze Sneemu.

MICHAEL: Já že bych se měl s ním rvát? S člověkem už osvědčeným v otcovraždě? (Postrkává Shawna.) Strkej se, blázne, a jen do něj!

SHAWN (pokročí trochu): Mám ho mlacnout rukou?

MICHAEL: Vem tamhle rejč — máš ho po svý západní straně.

SHAWN: To abych se pak bál šibenice, natřu-li ho rejčem!

KRISTY (zdvihne rýč): Tak teď ať už jsi v prachu, anebo tě poučím, jak se nebát šibenice!

(Shawn uteče.)

KRISTY: No, šťastnej a příznivej vítr tě provázej! (Přejde k Michaelovi.) Myslím, že byste si ani nepřál mít v domě takovýho strašpytla. Dejte nám tedy svý požehnání a poslechněte, jak mi přísahá věrnost. Vznáším se teď na perutích štěstí, a to je dobře pro každýho, kdo mě dostane pod střechu.

PEGEEN (po druhé straně): Dejte nám požehnání, přísahám při Pánubohu, že nepovolím a jinýho než jeho si nevezmu!

MICHAEL (stoje uprostřed, opírá se o Kristyho i o Pegeen): Je už asi, jak soudím, vůlí Boží, aby všechno a všichni vzali buď dobrej, anebo zlej konec, a je taky vůlí Boží, aby každej na svět přived hodně dětí, tak aby byla voživena ta Boží zem. Ptám se vás, co je svobodnej člověk? V jednom domě sní kousek jídla, v jiným zas vypije trochu pálenky a nemá domova, kerej by byl jeho — je jak starej hejkavej osel, zabloudilej ve skalách! (Kristymu) Moc a moc lidí by se asi bálo chlapíka tobě podobnýho přijmout do domu, aby snad předčasně a náhle nepřišli o život. Ale jsem ctihodnej irskej farmář, a raděj chci zapadnout do předčasnýho hrobu, a vidět tucet vnoučátek vyrůstat ve jménu Božím v roztomilý dareby, než abych se měl ze svý postele dívat na nedomřelý bejlí, jaký by s tím fulpasem Pegeen zplodila. (Spojí jejich ruce.) Statečnej chlapík je největším klenotem a korunou světa; ale takovej, co jednou ranou rozsek tátu od hlavy až k pasu, je udatnej a statečnej jako deset jinejch dohroma-

dy. Tak ať vám Pánbůh a svatá Panna i svatej Patrik požehná a dopřejou vám,¹ abyste se množili od tohohle smrtelnýho dne.

KRISTY a PEGEEN: Amen, o Páne!

(Zvenčí se ozve hluk. Do šenkovny vrazí starý Mahon, pronásledován houfem lidí a vdovou Quinovou. Běží rovnou na Kristyho, srazí ho k zemi a počne ho bít.)

PEGEEN (zadrží mu ruku): Přestanete! Co je to! Kdo vlastně jste?

MAHON: Bůh mi promiň, jeho tatík!

PEGEEN (uskočí zpět): Ten, co vstal z mrtvejch?

MAHON: Ej, vypadá moje lebka, jakoby se dala jedinkým klepnutím rejče rozkřápnout? Myslíš, ty ničemo? (Bije Kristyho.)

PEGEEN (ostře se dívá na Kristyho): Tos tedy lhal, dyžs nám namlouval, žes tátu rozsek v půli? To všecko tedy byl jen žvást?

KRISTY (uchopí Mahonovu hůl): Lže! Není můj tatík — je to ztřeštěnec, kerej chce postrašit svět! (Ukazuje na vdovu Quinovou.) Však tu ta dobře ví, že mluvím pravdu!

ZÁSTUP: Chceš Pegeen ošálit! Vdova Quinová s ním dnes už mluvila, a ty jistě o tom víš! Seš lhář!

KRISTY (jako ohlušen): Povidám, že on je lhář! Ležel na-
taženej s rozstípnutou lebkou a dělal, jakoby byl mrtvej.

MAHON: Neupalovals, jak splašenej dolů s vrchu? Ne-
uteks dřív, než jsem moh dechu nabrat a pozdvihnout se — a ani ses neobrátil?

PEGEEN: A my tu s ním nadělali hluku a oslavovali ho,

jako ňákýho hrdinu, a on zatím neudělal nic jinýho, než že se rozpřáh k slabej ráně, a potom v strachu a potu utíkal jak splašenej na západ! Už ať si mi s očí!

KRISTY (žalostně): Dyťs viděla mý slavný činy dnešní den, teď mě jen zachraň před tím starým hříšníkem! Co tě nutí tak najednou a v takovým spěchu mě přivíct do neštěstí?

PEGEEN: Tvoje falešnost mě k tomu nutí, rozumíš, přes to, že nechce se mi ani věřit, ty žes ten, kerýho jsem sotva před půlhodinou tak k svému srdci připoutala. (Mahonovi) Odveďte si ho, a to čím dřív, tím líp. Nerada bych, aby mě svět viděl se rozvzteklit k vůli ledajakýmu lháři z Munsteru a postrachu všech pořádných mužů!

MAHON: Vstaň, klacku, a pojď si pro odplatu!

ZÁSTUP (posměvačně): Dobře mu tak! To je hrdina! Kluk už se viděl na nejvyšším hřadle v celým Mayo! Jen mu jich naložte, mister!

KRISTY (v divé hrůze sbírá se ze země): Co vás sem hnalo mě takhle mučit, když jsem vzýval blesky i hromy Božích mocností, aby mě zasáhly, ublížil-li jsem kromě tý jedinký rány ještě komu na světě?

MAHON (hlasitě): Ať jsi už ublížil komu jinýmu anebo neublížil, jsi přec jen ničema, a právě u takovejch ničemů a mizerů vsecky hříchy světa mají svůj počátek!

KRISTY (spíná ruce): Ve jménu všemocnýho Boha...

MAHON: Nech Pánaboha na pokoji! Chceš, aby na nás seslal povodeň a zimnici, červenýho kohouta a koleru morbus?

KRISTY (vdově Quinové): Ani vy se mne nezastanete, ani vy mi nepomůžete?

VDOVA QUINOVÁ: Bůh mi svědkem, dělala jsem, co jsem mohla, můj podíl je stejně ten tam!

KRISTY (v beznaději se rozhlíží): Teď abych se zas vrátil k těm starejm mukám, anebo utek a potuloval se krajem s chřtánem ucpaným prachem podzimních větrů, anebo trpěl mrazem bouří březnových, dujících mi do žeber, až bych přísahal, že jsou to píšťaly, kerejma vítr proniká.

SARA: Popros Pegeen, snad ti pomůže. Ženský jí podobný tuze snadno měněj oumysly.

KRISTY: To nechci; ale její krása mě umučí, vždyť je holka, že i měsíc v půlnoci na svý pouti přes vřesoviště Ke-elu je pyšnej, může-li na ni posvítit! Proč jsem jen leze svýho úkrytu, aby mi jejíma ohnivejma očima sprah rozum?

PEGEEN (Mahonovi rázně, neboť má na krajíčku pláč): Odvedte si ho, odvedte, sic na něho pošlu naše chlapce a ti ho zadržejte pořádně!

MAHON (přistoupí ke Kristymu, potřásá holí): Pojď už, ničemo, nechceš-li, aby celá společnost tu byla svědkem, jak ti napráskám!

PEGEEN (směje se, ač se jí v oči derou slzy): Dobře tak, ať jen celá ves vidí, jak nahrabe drzej lhář, kerej si hrál na hrdinu a postrach celýho světa!

KRISTY (Mahonovi velmi ostře): Nechte mě!

ZÁSTUP: To je švanda! Do něj, Kristy! Pustijou-li se ti dva do sebe, takovou podívanou svět ještě neviděl!

MAHON (s výhružným gestem): Polezeš, ničemo, či nepolezeš?

KRISTY (zlostně): Nechte mne, opákuju znova!

MAHON: Snad že tě nechám, ale ne dřív, dokud ti hnáty nezchromím a na modro nezmaluju hřbet!

ZÁSTUP: Jen do sebe! Nepovolit! Sázím na starýho! Kdo na kluka?

KRISTY (důrazně, klidnějším hlasem): Přestaňte s tím řvaním! Mocí lži udělali jste dnes ze mne slavného člověka, ale teď mě nutíte věřit, že, třebaš opuštěnost byla tuze smutná věc, je přec jen lepší než život mezi blázny tohoto světa!

(Mahon hbitým pohybem se mu blíží.)

KRISTY (skorem křičí): Nepřibližujte se mi — anebo tu teč spřeži ukáži ránu, nad jakou i svatí ochráncové nad oblaky zamrkají! (Hbitě se obrátí a uchopí rýč na rašelinu.)

ZÁSTUP (částečně postrašen, částečně rozveselen): On se zbláznil! Pozor — zuří! S cesty ztřeštěnci!

KRISTY: Jsem-li ztřeštěnec, slyšel jsem dnes vlastní svůj hlas mluvit slova, kerý by srazily chocholku i písničkáři v kupeckém městě! Vyhrál jsem vaše dostihy, vaše závody do skoku, vaše ...

MAHON: Teď drž hubu a pojď se mnou!

KRISTY: Chcete-li půjdu, ale dřív vás sprovodím se světa!

(Žene se na Mahona s rýčem, ten ustupuje, až se dostane ze dveří. Kristy ho pronásleduje, za ním žene se

celý zástup i vdova Quinová. — Slyšet veliký hluk, pak výkřik a konečně na chvílku mrtvé ticho. Kristy se vrátí jako zmámený. Jde ke krbu.)

VDOVA QUINOVÁ (hbitě vejde a jde rovnou ke Kristymu): Jsou teď všichni proti vám! Rychle, zmizte — sic na mou duši, budete se ještě houpat!

KRISTY: Teď mě snad Pegeen bude mít zas ráda jako dřív.

VDOVA QUINOVÁ (netrpělivě): Utečte zadníma dveřma! Tuze nerada bych vás viděla klátit se na stromě!

KRISTY (rozhorleně): Afsi! Co mi platno všechno a co celej můj život, když musím opustit Pegeen!

VDOVA QUINOVÁ: Jen pojdte, povídám! Nejste přec hůře na tom, než jste byl včera. Ba, teď můžete holkám všude vypravovat o dvojnásobnej vraždě!

KRISTY: Nechci opustit Pegeen Mike!

VDOVA QUINOVÁ (netrpělivě): Což i jiný holky, v celým kraji od Binghamstownu až k meathskejm pláním, nejsou jí podobny? Pojdte, povídám, i při ubejvajícím měsíci najdu vám onačejší krasotinky.

KRISTY: Co mi platno, kdybyste mi přivedla kopu vybraných ženskejch bytostí, a kdyby tu stály třeba v košilích, odtud až k Východnímu světu — toužím jen a jen po Pegeen!

SARA (vběhne a rychle svléká svrchní sukni): Už sem jdou a chtěou ho pověsit! (Poukazuje na sukni a na shawl.) Oblečte mu tohle, ať honem uteče a dá se na východ!

VDOVA QUINOVÁ: Je teď jako zlým duchem posedlej,

ale oblíknem ho, a já ho dovedu k přivozu a k parníku, co jede do Achillu.

KRISTY (slabě se brání): Nechte mě, povídám! Myslím na dnešní svoje štěstí; konec konců si mě přec jen vezme, když jsem teď dokázal, že jsem hrdina!

(Ženské se snaží upevnit mu kol boků sukni.)

VDOVA QUINOVÁ: Podrž mu levou ruku, tak ho oblíknem! Tak jen chutě, mládenečku.

KRISTY (náhle vzrušeně): Chcete mě od ní odtrhnout, vidíte? Jste žárlivy, že si mě chce vzít? Tak koukejte teď, ať jste pryč! (Uchopí židli a hrozí jim.)

VDOVA QUINOVÁ: Do blázince by měli kluka zavřít, a ne do vězení. (Odchází.) Pojď, půjdem tudy zadem a přivoláme doktora. Tak ho nejspíš zachráníme.

(Odejde se Sarou zadními dveřmi. Předními dveřmi hrne se zas zástup do šenkovny. Kristy usedne u krbu.)

MICHAEL (v bázlivém šepotu): Co, je starej opravdu zabitej?

PHILLY: Zrovna jsem vyposlouchal, jak mu srdce naposled zafukalo!

(Všichni dívají se na Kristyho.)

MICHAEL (má v ruce provaz): Jen na něj, podívejte se, jak tu dřepí! Udělej šibeniční smyčku a hoď mu ji na krk, než vůbec co zahlídne!

PHILLY: Ať to udělá Shaneen — jdi, tys tu z nás nejstřízlivější!

SHAWN: To abych šel k němu nejbliž, když zrovna na mě má nejvíc svrchu? Ať jde tuhle Pegeen.

PEGEEN: Tak dobře, dejte sem! (Pokročí v čele ostatních

proti Kristymu a vhodí mu dvojnásobnou oprátku přes hlavu.)

KRISTY: Co chcete?

SHAWN (vítězně, když mu provazem sváží ruce): Teď půjdeš pěkně s námi, dáme tě četníkům a skončíš na šibenici.

KRISTY: Já?

MICHAEL: Eště aby na nás Bůh poslal zkázu a zmar a vzal nás v potaz, kdybysme se nad tebou slitovali! Uděláš nejlíp, půjdeš-li pěkně a klidně s náma, neboť oběšení je vlastně tuze lehká a klidná smrt.

KRISTY: Nehnu se z místa! (K Pegeen) A ty nemáš pro mě slova, teď, když jsem to proved před očima všech lidí?

PEGEEN: Říkám jen tolik, vyprávěč s pěknou řečí je učiněnej zázrak, ale žvást za humny a ta rána rejčem mě poučily zároveň, jak velkéj je rozdíl mezi krásnou povídkou a špinavým zločinem. (Mužům) Odveďte ho raděj, nebo eště za ten jeho dnešní čin všichni přijdem před soud!

KRISTY (s hlasem hrůzou se chvějícím): Tak ty sama chceš, aby mi kat svejma kostnatejma rukama zlomil vaz a svou krvavou smyčku mi hodil přes hlavu?

MUŽI (táhnou za provaz): Tak jen hezky lez! (Strhnou Kristyho k zemi.)

KRISTY (zachytí se svýma nohama nohy stolu): Přeřízni provaz, Pegeen, a já slibuji, že vás vsecky opustím a za-lezu do skal a roklí, kde budu jen bláto jíst a bejlí, jak blázni v Keelu dělají!

PEGEEN: A nás snad aby pak pro takovýho ničemnýho lháře zvěšeli, vid'?' (Mužům) Jen s ním pryč!

SHAWN: Přitáhni za provaz, ať mu sevře chřtán! Však on povolí!

PHILLY: Přitáhni sám! Budeš-li se držet v slušnej vzdálenosti od jeho zubů, nemusíš se ho bát!

SHAWN: Čert mu věř — bojím se. (K Pegeen) Vem rozpálenej pohrabáč a polechtej ho na nohách!

PEGEEN (měchem rozdmychuje oheň): Tak se už strkej, mládenečku, nebo ti přiškvaříme holeně!

KRISTY: Sama dejmáním do ohně mi připravuješ muka! (Silnějším, mocným hlasem.) Taková seš tedy? To si tedy všichni pamatujte, že musím-li už na šibenici, udělám si cestu z toho světa hodně veselou a eště, než zhebnu, něco vaší krve proleju!

SHAWN (v hrůze): Pro lásku Boží, Philly, drž ho pevně a nepouštěj! Jistě má tisíc chutí vylejt si zlost na mně, kdyby se mu podařilo uniknout.

KRISTY (skorem vesele): No, dostanu-li tě do rukou, buď jist, že eště před večerem budeš trčet jak strašák na bidle, na postrach všem černejm ptákům pekelskej! Bude to pěkný putování v pouštích Limbu, až budeš strašit s duchemnýho táty! To ti předpovídám!

SHAWN (k Pegeen): Tak si pospěš, neslyšíš? Je to zlořečenej netvor, a teď teprve vidím, jak má otec Reilly pravdu, když říká, že pálenka je původem všeho zla! Neboť jen kořalka vás tak oslabila, že tu tak nerozhodně stojíte a čumíte!

KRISTY: Kdybych vám některýmu krk zakroutil, jistě jen královskéj rozsudek by mě za to stih! A byl by to slavněj den, a moc nářku po celým Mayo, až bych se houpal na oprátce! A krásný dámy v satinu a hedbáví by vzdychaly a naříkaly do svejch batistovejch šátečků, a kde kdo by skládal říkání a písničky na oslavu mýho strašlivýho osudu a konce! (Hbitě se odplíží po zemi a kousne Shawna do nohy.)

SHAWN (křičí): Kous mě do nohy! Ó, je jak pomínutej pes, a jistě musím na tu ránu umřít!

KRISTY (sám s sebou potěšen): Jistě, že umřeš, a tak můžeš, až za dvě anebo za tři neděle přidu do pekla za tebou, mávat pekelskou vlajkou mně na uvítanou! Myslím, že Satan nemá mnoho takovejch, co zabili tátu v Kerry jednou, a v Mayo podruhý!

(Otevřenými dveřmi připlíží se starý Mahon a neznamenán přítomnými vše pozoruje.)

MUŽI (k Pegeen): Pojd už s tím pohrabáčem!

PEGEEN (přistoupí s rozžhaveným pohrabáčem): Bůh mu při tom pomáhej! (Pálí mu nohu.)

KRISTY (kope a úpí): Óóó, Pane na nebi! (Pustí se nohama stolu a muži ho táhnou ke dveřím.)

JIMMY (zpozoruje starého Mahona): Tu se podívejte, co to sem přilezlo!

(Všichni se obrátí, pustí Kristyho a utekou na levou stranu šenkovny.)

KRISTY (plazí se po kolenou, až se octne tváří v tvář sta-

rému Mahonovi): Přišels, abych tě do třetice sprovodil se světa, či co tu vlastně chceš?

MAHON: Proč tě takhle svázali?

KRISTY: Chcou mě odvíct k četníkům a na šibenici, že jsem tě zabil.

MICHAEL (omlouvavě): Je přece vůlí Boží, aby každěj chránil svojí chatu před klamáním zákona, a co by si má dcera počla, kdybych snad sám byl zničenej anebo dokonce pověšenej?

MAHON (mručivě, zatím co osvobozuje Kristyho): Čerta dbám, pověsíte-li svej dceři pytel na záda a půjdete někam sbírat mušle až do konce svejch dnů. Ale já a můj syn pustíme se vlastní cestou, a od tohohle dne dobře se nám povede, až budem všude vyprávět o ničemnosti lidí v Mayo, a jací tu žijí ztřeštěnci! (Kristymu, už osvobozenému) Pojd!

KRISTY: Mám s tebou jít? Dobře; půjdu, ale jako statečnej kapitán se svým pohanským otrokem! Ku předu, táto, ode dneška budeš vařit mou kaši a oškrabovat mý brambory, protože já jsem pán, kerej poroučí! (Postrkává ho ze dveří.) Tak hybaj, povídám!

MAHON: Jak, já?

KRISTY: Už ani muk a raděj pryč!

MAHON (odcházeje, dívá se přes rameno na Kristyho):
Pane na nebi, slituj se nade mnou! (S divým smíchem)
Už zasejc třeštím! (Odejde.)

KRISTY: Desatero tisíc požehnání a všechno nejlepší domu vašemu! Neb konec konců přec jen jste ze mně udě-

lali chlapíka! Teď teprv se budu dobře mít, když budu od týchle hodiny až do soudného dne putovat světem, a povídat a zpívat o tom, co jsem tu u vás zažil divného. (Odejde.)

MICHAEL: Buď Pánbůh pochválen, teď se můžem dát do pití! Pegeen, naňni soudek s porterem!

SHAWN (přejde k Pegeen): Je to Boží zázrak, na mou duši! Teď nás konečně může otec Reilly oddat, a už se nemusíme bát žádnéjch překážek — jen co se mi to nečistý kousnutí zahojí!

PEGEEN (vlepí mu jednu za ucho): Jdi mi s očí! (Přehrne si shawl přes hlavu a propukne v žalostné lamento.) Óóó, můj bol, můj žal! Odešel, odešel, navždy odešel! Odešel jedinej hrdina Západu!

**Veškerá autorská a provozovací práva jsou vyhrazena
PANU KARLU MUŠKOVÍ,
režiséru Národního divadla
v Praze.**

NOVA ET VETERA ČÍSLO 47.

S P O M O C Í B O Ž Í A P Ř Á -
T E L D O B R É H O D Í L A

V červenci léta Páně 1921

Vytiskli Kryl a Scotti v N. Jičíně

Čtyři tisíce na obyčejném papíře a

sto dvacet na lepším za 7380 Kč.

Sklad Stanislavy Jílovské, Praha II,

Štěpánská 41, a Marty Florianové

ve Staré Říši na Moravě

D E O G R A T I A S

Od téhož auktora vyšly v češtině hry:

VE STÍNU DOLINY.

Hra o jednom dějství. Přeložil Karel Mušek.
Vytiskli Kryl a Scotti: čtyři tisíce výtisků na
obyčejném papíře a sto dvacet na lepším:
za 3900 Kč.

STUDNICE SVĚTCŮ.

Přeložil Karel Mušek. Tisíc výtisků z tiskárny
Kryla a Scottiho za 3552 Kč.

Do tisku se chystají
i jiná díla J. M. Synga.

Články o něm vycházejí ve sbírce

**NOVA ET VETERA VE STARÉ ŘÍŠI
NA MORAVĚ.**

